

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLMOUC

Ústav ekonomie

**Vliv novely zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání,
na ekonomické zabezpečení vojáků**

Effect of Amendment to the Act No. 221/1999 Coll., about
Professional Soldiers, on Economic Security

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Klement Mader

Vedoucí práce: Ing. Eva Jílková, Ph.D.

Olomouc 2018

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně a použil jen zdroje v seznamu literatury a použitých zdrojů.

Tištěná verze textu práce je shodná s textem práce na CD nosiči a elektronickou verzí vloženou do studijního systému IS/STAG.

V Olomouci dne

Klement Mader

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji vedoucí své bakalářské práce Ing. Evě Jílkové, Ph. D. za odborné vedení, metodickou pomoc a cenné rady. Dále děkuji své manželce za trpělivost a pomoc při tvorbě této práce.

Obsah

Úvod	3
I. Teoretická část	4
1. Vymezení pojmů a novodobé koncepční přeměny AČR.....	4
1.1 Vymezení důležitých pojmů	4
1.1.1 Novela zákona.....	4
1.1.2 Ekonomické zabezpečení.....	5
1.1.3 Voják z povolání.....	6
1.2 Koncepční přeměny AČR	8
1.2.1 Období lidově demokratické (1945-1989).....	9
1.2.2 Období demokratizace (1989-1992)	10
1.2.3 Integrace ČR do NATO (1993-1999)	11
1.2.4 Armádní reformy (2000-2006)	12
1.2.5 Období dalších transformací (2007 - současnost).....	13
II. Praktická část	17
2. Komparace ekonomického zabezpečení	17
2.1 Struktura platu vojáků.....	17
2.1.1 Před novelizací.....	17
2.1.2 Po novelizaci.....	21
2.1.3 Porovnání platů vojáků	25
2.2 Ostatní ekonomické náležitosti	28
2.2.1 Před novelizací.....	28
2.2.2 Po novelizaci.....	34
2.2.3 Porovnání ekonomických náležitostí	37
3. Komparace po hodnostních sborech u vojenského útvaru.....	39
3.1 Stříbrný hodnostní sbor	40
3.1.1 Mužstvo a poddůstojníci.....	40
3.1.2 Praporčický sbor	41
3.2 Zlatý hodnostní sbor.....	42
3.2.1 Nižší důstojníci	42
3.2.2 Vyšší důstojníci.....	43
3.3 Analýza výsledků	43
4. Komparace voják z povolání a civil	45

Závěr	46
SEZNAM LITERATURY A POUŽITÝCH ZDROJŮ	47
SEZNAM ZKRATEK	50
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	51
SEZNAM TABULEK	52
ANOTACE	53

Úvod

Tématem mé bakalářské práce je analýza změn v ekonomickém zabezpečení vojáků z povolání po přijetí novely zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, a porovnání těchto změn v různých náležitostech. Cílem této práce je vyhodnocení přínosu novely zákona č.221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ke zlepšení ekonomického zabezpečení vojáků z povolání. Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou část a praktickou část.

Teoretická část je složena ze dvou samostatných kapitol. V první kapitole jsou popsány důležité pojmy, které provázejí tuto práci a slouží pro lepší orientaci v její problematice. Druhá kapitola teoretické části je zaměřena na koncepční přeměny armády, na změny, kterými si během různých období prošla. Popisuje jejich vliv na ekonomické zabezpečení vojáků z povolání, a to od konce 2. světové války až po současnost.

Praktická část bakalářské práce je zaměřena na komparace platových a ekonomických náležitostí vojáků z povolání. O těchto komparacích je pojednáno ve třech hlavních kapitolách. Kapitola první se věnuje analýze ekonomického zabezpečení, které je rozděleno do dalších podkapitol. V nich je obsaženo vysvětlení platových a ostatních ekonomických náležitostí před novelizací zákona o vojácích z povolání a po této novelizaci. Každá tato část obsahuje jejich porovnání a dílčí vyhodnocení. Pro analýzu jsem si zvolil nejmenší samostatný nákladový prvek, a to vojenský útvar. Kapitola druhá je zaměřena na komparaci jednotlivých vojenských hodnostních sborů. Je rozdělena na více částí, které zobrazují skutečný vývoj čistých příjmů vojáků ve stejném období jako v kapitole první. Všechny analýzy obsahují taktéž jejich vzájemné porovnání a dílčí vyhodnocení. Poslední třetí kapitola se zabývá komparací vybraných vojenských profesí s obdobnými profesemi z podnikatelské sféry. Tato část obsahuje obecné porovnání získaných informací. Důležitým prvkem všech částí a podkapitol jsou získané výsledky a po-té následné vyhodnocení změn dotýkajících se samotných vojáků z povolání.

Poslední částí práce je Závěr, který obsahuje shrnutí tohoto tématu a celkové vyhodnocení přínosu pro vojáky z povolání jakožto naplnění stanoveného cíle.

„Žádná moc bez armády, žádná armáda bez peněz, žádné peníze bez daní, žádné daně bez prosperity a žádná prosperita bez spravedlnosti.“

Chammurapi, král Babylónský¹

---

¹ CITÁTY.NET. *Citáty slavných osobností – Armáda.* [online].

I. Teoretická část

1. Vymezení pojmů a novodobé koncepční přeměny AČR

Tato kapitola pojednává o historii, přeměnách naší armády od konce 2. světové války přes polistopadové období až po dnešek. Jsou v ní zmíněny různé koncepce armády, změny, kterými si prošla, a jsou zde popsány nejdůležitější pojmy. Jedná se tak o teoretickou část mé bakalářské práce, která je rozdělena do dvou hlavních oblastí. První obsahuje vysvětlení třech základních a nejdůležitějších pojmů, které jsou součástí této bakalářské práce a na jejichž základech je teoretická i praktická část zpracována. Druhá popisuje koncepční přeměny od konce 2. světové války až po současnost.

1.1 Vymezení důležitých pojmů

Pro snadnější orientaci v teoretické i praktické části je potřeba vysvětlit tři základní a nejdůležitější pojmy této bakalářské práce. Prvním z nich je pojem novela zákona o vojácích z povolání, druhý vysvětluje ekonomické zabezpečení vojáků a poslední z nich specifikuje, kdo je voják z povolání.

1.1.1 Novela zákona

Výklad pojmu novela zákona dle Úřadu vlády ČR: *„Změna zákona je možná toliko prostřednictvím novely. Na novelizující zákony se uplatní stejné legislativní postupy, jako na návrh zákona s tím, že zvláštní část důvodové zprávy se člení podle jednotlivých článků a jednotlivých bodů novely. Součástí materiálu, kterým se návrh novelizujícího zákona předkládá k projednání vládě a Legislativní radě vlády, je, kromě předkládací zprávy a návrhu prováděcího předpisu, i text zákona nebo jeho části v platném znění s vyznačením navrhovaných změn a doplnění.“²*

V případě této práce se jedná o novelu zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, jenž nabyl účinnosti dne 14. září 1999. *„Tento zákon upravuje vznik, změnu, zánik a obsah služebních poměrů vojáků z povolání.“³* Za necelých deset let své existence prošel více jak

---

² Úřad vlády České republiky. *Novela zákona*. [online].

³ Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ze dne 14. září 1999 § 1.

dvaceti novelizacemi a úpravami. Novelizace, o které pojednává tato bakalářská práce, byla přijata ke dni 1. 7. 2015.

Tato novela přinesla od zrodu zákona nejrazantnější změny a stala se tak klíčovým milníkem v období transformace Armády ČR, minimálně se to od ní očekávalo. Tato změna se týká toho nejcennějšího, co ozbrojená složka má, a to právě lidí samotných jakožto nejvyšší hodnoty organizace. Nejdůležitější očekávané změny se týkaly těchto oblastí:

- zavedení vymahatelných pravidel, kontrola, transparentnost, centralizace, využití objektivní kritéria k hodnocení kvalit vojáků,
- zavedení kariérního řádu - řízení kariér se stává věcí všech jeho nadřízených,
- zrušení možnosti snižování hodností vojáků - kariéra pouze směrem nahoru,
- zavedení doby rozhodné - rozdíly v setrvání ve funkci podle odbornosti,
- postupy a povýšení podle výsledků hodnocení - přináší objektivnost,
- časové zařazení i ve vojenské hodnosti nebo v hodnostním sboru,
- po splnění závazku odejít - nepovolují se různé změny, uvolnění funkcí schopnějším,
- neplnění požadavků je důvodem k propuštění,
- změna ekonomického zabezpečení - plat vojáka odpovídá náročnosti jeho služby.⁴

1.1.2 Ekonomické zabezpečení

Ekonomické zabezpečení Armády ČR, potažmo Ministerstva obrany ČR, je součástí ekonomického zabezpečení obrany našeho státu. Tento pojem lze chápat i jako veškeré ekonomické aspekty dotýkající se všech stránek zabezpečení armády.⁵ Jeho výše je stanovena přiděleným rozpočtem v daném roce.

Ekonomické zabezpečení vojenského profesionála je nedílnou součástí ekonomického zabezpečení Ministerstva obrany ČR a Armády ČR a je zahrnuto do jejich mandatorních výdajů. Mandatorní výdaje rezortu jsou povinné prostředky, které musí armáda vynaložit, neboť jsou stanoveny zákonem nebo jinou právní normou.⁶

---

⁴ Ministerstvo obrany České republiky. *Novela zákona o vojácích z povolání přináší pro všechny stejná pravidla.* [online].

⁵ ŠTANCL, Luboš. Aktuální problémy teorie ekonomiky obrany státu na počátku 21. století. *Vojenské rozhledy.* [online].

⁶ Informační centrum vlády. *Mandatorní výdaje.* [online].

Mandatorní výdaje u Ministerstva obrany ČR tvoří převážně platové a související výdaje, které do sebe zahrnují:

- prostředky na platy,
- prostředky na ostatní platby za provedenou práci,
- povinné pojistné placené zaměstnavatelem,
- přiděl do fondu kulturních a sociálních potřeb.

Důležitost těchto výdajů potvrzuje i fakt, že např. v roce 2016 tvořily necelou třetinu všech výdajů rezortu obrany.⁷

Ekonomické zabezpečení vojáka z povolání musí zabezpečit jak jeho životní potřeby, tak převážně jeho konkurenceschopnost na trhu práce. Služba profesionála vlasti je sama o sobě velice náročná jak fyzicky, tak i psychicky. Voják profesionál je v mnoha ohledech omezován a znevýhodňován oproti civilní sféře, a právě proto jsou tato omezení kompenzována finančním a sociálním zajištěním. Právě tyto kompenzace jsou největším motivátorem jak pro nově nastupující vojáky, tak i pro již déle sloužící. Z vlastní zkušenosti mohu potvrdit, že ekonomické zabezpečení, které armáda nabízí, jsou i pro mě samotného hlavním důvodem pro práci v Armádě ČR.

Do ekonomického zabezpečení vojáků spadají nejen všechny finanční náležitosti, ale i další benefity. Voják z povolání, za dodržení určitých podmínek, může některé z náležitostí užívat i po skončení aktivní kariéry.

1.1.3 Voják z povolání

Definice dle zákona o vojácích z povolání zní: „*Vojákem z povolání je občan, který vojenskou činnou službu vykonává jako svoje zaměstnání. Voják je ve služebním poměru k České republice. Občan může být povolán do služebního poměru jen na základě vlastní žádosti.*“⁸

Vojáka z povolání je možno definovat různými způsoby. Obecněji se dá říci, že se jedná o profesionálního vojáka, který je příslušníkem Armády ČR. Profesionálním vojákem se stane až po složení vojenské přísahy a jeho hlavním posláním je obrana České republiky. Během své kariéry dosahuje vojenských hodností, které jsou spjaty s jeho dosaženým vzděláním a funkcí, kterou v dané hodnosti zastává.

---

⁷ Ministerstvo obrany České republiky. *Závěrečný účet státního rozpočtu za rok 2016*. [online].

⁸ Zákon č. 221/1999 Sb., *o vojácích z povolání*, ze dne 14. září 1999 § 2, odst. 1.

„Být vojákem však znamená i to, že čest, obětavost, odpovědnost, odvaha, smysl pro povinnost, věrnost a loajalita, které společně tvoří Kodex etiky vojáka a vyjadřují tradiční vojenské hodnoty, nejsou pouhými slovy na papíře.“⁹

Pro snadnější orientaci a pro pochopení rozdělení praktické části po hodnostních sborech je zpracována jednoduchá nápověda (viz Obr. 1).

Hodnostní sbor mužstvo				
				
OR-1	OR-1			
vojín	svobodník			
Hodnostní sbor poddůstojníci				
				
OR-2	OR-3	OR-4		
desátník	četař	rotný		
Hodnostní sbor praporčíci				
				
OR-5	OR-6	OR-7	OR-8	OR-9
rotmistr	nadrotmistr	praporčík	nadpraporčík	štábní praporčík
Hodnostní sbor nižší důstojníci				
				
OF-1	OF-1	OF-2		
poručík	nadporučík	kapitán		

⁹ Brožura profesionálního vojáka. *Profesionální voják*, [online].

Hodnostní sbor vyšší důstojníci				
				
OF-3	OF-4	OF-5		
major	podplukovník	plukovník		
Hodnostní sbor generálové				
				
OF-6	OF-7	OF-8	OF-9	
brigádní generál	generálmajor	generálporučík	armádní generál	

Obr. 1 – Vojenské hodnosti na stejnokrojích Armády České republiky¹⁰

1.2 Koncepční přeměny AČR

Pokud budeme pojednávat o novodobých koncepčních přeměnách armády ČR, tak začneme v roce 1989 po sametové revoluci. Období těchto přeměn lze rozdělit do čtyř hlavních částí podle rámce systému obrany státu. Došlo zde k zásadním změnám, které ovlivnily přístupy k zajištění obrany českého státu, ovlivnily plánovanou i reálnou výstavbu a způsob využití armády jako jednoho z hlavních nástrojů bezpečnostní a obranné politiky našeho státu. Tato čtyři období je možné vymezit na období demokratizace, období integrace ČR do NATO, období velkých armádních reforem a období další novodobé transformace.

Před popisováním jednotlivých fází je dobré uvést některé poznatky z dřívější historie Československé armády od jejího vzniku po druhé světové válce až po období demokratizace, tak aby i nezainteresovaný čtenář dokázal porovnávat následné změny v různých etapách vývoje naší armády. Tato část vývoje Československé armády je shrnuta v kapitole s názvem Období lidově demokratické (1945-1989).

¹⁰ Armáda České republiky. *Hodnosti*. [online].

1.2.1 Období lidově demokratické (1945-1989)

Jedná se o etapu, která byla co do délky trvání nejdelší od dob vzniku samostatného Československa. Toto období zde bude shrnuto velice stručně, jen pro porovnání k novodobým koncepčním přeměnám. Počty „mužů ve zbrani“ někdejší Československé armády se pohybovaly od konce 2. světové války do sametové revoluce od 150 000 do necelých 300 000.

Na obnovu poválečné armády měl největší vliv nedostatek materiálních a lidských zdrojů. Oproti předválečné armádě (tedy před r. 1939), která čítala okolo 230 000 vojáků, došlo do konce roku 1947 k snížení počtu na 150 000. Navíc po únoru 1948 muselo armádu opustit okolo 53 procent vojáků, kteří nebyli dostatečně oddáni novému režimu, popřípadě bojovali za 2. světové války na „špatné straně zákopů“.

Vzhledem ke stupňujícímu se napětí mezi Východem a Západem na začátku 50. let se počty vojáků podstatně navýšily. V polovině 50. let bylo v Československé armádě celkem 297 500 vojáků a jednalo se o nejvyšší počet osob v její historii. Po této době dochází opět ke snižování stavů.

Rok 1955 znamenal pro Československou armádu velkou změnu. V tomto roce Československo přistoupilo k Varšavské smlouvě a byla zahájena úzká spolupráce s armádou Sovětského svazu. V roce 1958 se naše armáda restrukturalizovala po sovětském vzoru a čítala okolo 180 000 vojáků.

Od poloviny 60. let došlo k opětovnému navýšení počtu vojáků, a to díky tomu, že pod armádu byla začleněna i pohraniční a vnitřní stráž, která do té doby spadala pod ministerstvo vnitra. Proto v roce 1966 čítal počet vojáků v naší armádě celkem 220 000 osob.

Asi nejdůležitějším milníkem této doby pro československou armádu se stal letopočet 1968, kdy nás přijela znovu „osvobodit“ vojska tzv. spojeneckých armád. Sovětský svaz na našem území zanechal k naší ochraně na více než dvacet let své vojsko o síle 70 000 osob. O rok později byla provedena rozsáhlá reorganizace armády a z politických důvodů opouští armádu několik tisíc vojáků z povolání. Od té doby dochází ke snižování stavu armády až do roku 1989, ale ne tak razantním způsobem, protože 80. letech vzrostlo několikrát napětí mezi USA a Sovětským svazem, potažmo NATO a Varšavskou smlouvou. Československo na konci této dlouhé etapy mělo ve službě přes 200 000 vojáků a jeho armáda disponovala velkým množstvím obrněné techniky, zbraní a munice.^{11 12}

---

¹¹ BALABÁN, Miloš a kolektiv. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. s. 83-86.

1.2.2 Období demokratizace (1989-1992)

Toto období probíhalo od roku 1989 do roku 1992 a je to nejdůležitější období pro budoucnost obrany naší země. V této etapě nedochází k rozvoji armády, spíše naopak, dochází k zásadnímu omezení jejího potenciálu a akceschopnosti ze strachu zneužití armády proti demokratizačnímu procesu. Armáda jako nejmocnější složka státu přechází pod civilní řízení a kontrolu podle západních modelů.

V roce 1990 došlo k přejmenování Československé lidové armády (ČSLA) na Československou armádu. Armáda se tak v očích lidí stává postupně z nástroje totalitního režimu garantem demokratizačního procesu. Nemalou měrou k tomu přispělo rozpuštění Varšavské smlouvy dne 1. 7. 1991, odchod sovětských vojsk v červnu 1991, později i bezproblémové rozdělení armády v rámci rozdělení České a Slovenské republiky a nesmíme zapomenout na první velmi úspěšné zapojení naší armády do zahraničních operací v Perském zálivu a na Balkáně.

Hned v prvopočátku dochází k depolitizaci všech příslušníků armády a zákazu působení příslušníků armády v politických stranách, jelikož více jak osmdesát procent vojáků bylo členy komunistické strany. Byly provedeny personální změny a do armády nastoupili rehabilitovaní vojáci. Byly zahájeny procesy hledání zajištění bezpečnosti a obrany země, zvažována byla i neutralita země, avšak největší důraz byl kladen na hledání mezinárodní spolupráce pro zajištění obrany země při zachování dostatečné úrovně vlastních vojenských schopností.

Dochází k celkové ekonomické transformaci, která vede k restrukturalizaci, privatizaci a redukci vlastní zbrojní výroby. Je zahájen proces početní redukce armády, snižují se počty všech zbraňových systémů, zbavujeme se nadbytečné obranné infrastruktury, zkracuje se základní vojenská služba z dvaceti čtyř na osmnáct měsíců. V roce 1989 bylo v činné službě u armády okolo 210 000 vojáků, ale již na konci roku 1992 je tento tabulkový počet redukován na 159 152 osob. Z původních šestnácti letišť se armáda soustředí na dvanáct. Zrušeno bylo šestnáct motostřeleckých, tankových a leteckých pluků.^{13 14}

---

¹² Armáda České republiky. *Vývoj počtů vojáků v armádě od konce druhé světové války*. [online].

¹³ Ministerstvo obrany České republiky. *Bílá kniha o obraně České republiky 1995*. s. 21-26.

¹⁴ PROCHÁZKA, Josef. Koncepční přeměny v armádě po roce 1989. *Vojenské rozhledy*. 4/2009, roč. 18, s. 38-49.

1.2.3 Integrace ČR do NATO (1993-1999)

Jedná se o období mezi roky 1993 až 1999. Hned začátek tohoto období je poznamenán úspěšným ukončením dělení federace i armády na dva celky k 1. 1. 1993, a to český a slovenský. Téhož dne dochází k dalšímu přejmenování, a to na Armádu České republiky (AČR). Cíle obranné politiky České republiky byly vymezeny v Bílé knize o obraně České republiky, která byla vydána v roce 1995. Toto období integrace bylo zakončeno přistoupením České republiky k NATO v roce 1999.

Od poloviny roku 1993 do konce roku 1996 se proces výstavby armády realizoval podle Koncepce výstavby AČR z roku 1993. Jejím hlavním cílem bylo převedení armády z dosavadního čtyřstupňového systému velení na třístupňový. V tomto období pokračuje snižování počtu vojáků na 65 000 osob. Armáda usiluje o stabilizaci armádní dislokace a optimalizuje počty vojenských posádek. Přechází k západnímu modelu logistického zabezpečení, k systému plánování, programování a rozpočtování. V této době je položen důraz na zajištění potřebné úrovně společné schopnosti operovat se spojenci.

V průběhu let 1993 a 1994 byly z AČR vyjmuty záchranné útvary, železniční vojsko, strážní jednotky zvláštní důležitosti, vrcholový sport a jednotky k zabezpečení prezidenta republiky. Opět dochází ke zkrácení vojenské základní služby z osmnácti na dvanáct měsíců, přechází se na nový systém výcviku těchto vojáků a vzniká brigáda rychlého nasazení.

K 1. 1. 1996 byla organizace armády následující: orgány velení, pozemní vojsko, vojenské letectvo, protivzdušná obrana, logistika, vojenské zdravotnictví a vojenská policie. Organizační struktura byla stále příliš rozsáhlá a stále neodpovídala jak bezpečnostnímu prostředí, tak ani finančním možnostem ČR.

V červnu 1999 schválila vláda ČR Koncepci výstavby rezortu obrany do roku 2004 s výhledem do roku 2009. Tento dokument mimo jiné zahrnoval další snižování počtu osob na mírový limit 62 000 do roku 2002, armáda měla být organizačně rozčleněna na pozemní síly, vzdušné síly, síly územní obrany a podpůrné složky, dále pak tento dokument upravoval razantní snížení počtů tanků, bojové techniky, letadel atd. Koncepce výstavby vycházela v oblasti zabezpečení lidskými zdroji tak, že maximální počet vojáků v základní (náhradní) službě v roce 2009 činil do 20 000 osob, vojáků z povolání do 22 500 osob. V této době se ještě nepočítalo s vytvořením plně profesionální armády, ale armády poloprofesionální. S úplnou profesionalizací se počítalo pouze u sil okamžité reakce.

Dalším z důležitých bodů této koncepce bylo zajištění potřebných finančních zdrojů a to dosáhnout postupným zvyšováním do roku 2000 podíl 2% z HDP, který se však nepodařilo

doposud naplnit. I přes prvopočáteční určitou chaotičnost a pomalost realizovaných změn byl vstupem ČR do NATO završen jeden ze strategických cílů ČR.^{15 16}

1.2.4 Armádní reformy (2000-2006)

Nové tisíciletí přineslo zásadní reformu naší armády. Vše bylo ovlivněno již předešlým konfliktem v bývalé Jugoslávii, který poukázal na obrovské nedostatky ve velení a řízení operací napříč spektrem různých koaličních armád. Nejdůležitějším okamžikem v tomto období pro nastartování změn nejen u naší armády, ale i celého NATO byly útoky na USA dne 11. září 2001. V ČR byla provedena strategická revize obrany v roce 2001. Všechny přijaté koncepční dokumenty směřovaly k úplnému zrušení povinné základní vojenské služby a k vytvoření profesionální armády k 1. lednu 2005.

Cílem těchto reforem bylo vytvoření malé, mobilní, moderní a mladé armády (4M). Tato armáda má být kompatibilní, schopna spolupracovat s jakoukoliv mnohonárodní aliancí v rámci NATO a doplnit ji. Záměrem reformy bylo přejít z kvantitativních parametrů na parametry kvalitativní, zvýšit svoji efektivitu a výkonnost jako celku. V roce 2001 byla vytvořena Koncepce výstavby profesionální Armády České republiky s cílem vytvořit plně profesionální armádu do roku 2006. Na realizaci koncepce přislíbila vláda finanční zdroje ve výši 2,2 % HDP. Ovšem tato koncepce byla již v roce 2004 přepracována, a to převážně z ekonomického hlediska.

Základem koncepce bylo, že úkolem armády je bránit území ČR s maximálním využitím systému kolektivní obrany. Dále pak účast AČR na operacích mimo území ČR pod vedením EU, NATO, koaličních partnerů aj. AČR měla být schopna plnit tyto závazky v plné míře do konce roku 2012 a dosáhnout plné operační schopnosti.

Bohužel nedošlo k správnému sjednocení a k centralizaci moci mezi civilní částí Ministerstvem obrany (MO) a vojenskou částí generálním štábem (GŠ). Byly vytvořeny Společné síly, které soustředily nejdůležitější druhy sil s předpokládaným nasazením v různých zahraničních operacích. Pod ně spadaly pozemní síly, jejichž jádro tvořily dvě mechanizované brigády, a vzdušné síly, složené z taktického, vrtulníkového a dopravního

---

¹⁵ BALABÁN, Miloš a kolektiv. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. s. 101.

¹⁶ PROCHÁZKA, Josef. Koncepční přeměny v armádě po roce 1989. *Vojenské rozhledy*. 4/2009, roč. 18, s. 38-49.

letectva. Patřily sem i specializované síly, síly podpory a výcviku a spousta nových vznikajících agentur (finanční, personální, logistické,...) a také krajská vojenská velitelství.¹⁷

1.2.5 Období dalších transformací (2007 - současnost)

Výstavba armády v tomto období reaguje na další transformace rezortu Ministerstva obrany platné od října 2007. Zde bylo cílem vytvořit armádu s expedičním charakterem, měla být připravena působit v rámci mnohonárodních operací mimo území státu. Proto v roce 2008 následovala aktualizace vojenské strategie ČR, kde byly vůbec poprvé vypracovány dlouhodobější představy, vize o směru, zaměření a specializaci armády, potažmo celého rezortu. Směr a výcvik AČR se v tomto procesu přizpůsoboval na základě zkušeností, které naše armáda nasbírala během působení v různých zahraničních operacích, z nich nejdůležitější byl Afghánistán a Irák. Právě díky těmto zahraničním operacím došlo zásadním způsobem k rozšíření náhledu na možnosti plnění úkolů armády v těchto asymetrických operacích. Zde se projevilo, že armáda nemusí být použita jen k vojenskému účelu, ale často právě i k nevojenskému.

Pokud se podíváme z jiného pohledu, a to zdrojového, pak plánovaný rozpočet k jakékoliv transformaci v tomto období se pohybuje v jiném pásmu, než jakými byly skutečně přidělené finanční prostředky. Od roku 2006 zažívala AČR dobu tzv. utahování opasek, ač procházela hlavně v těchto počátcích, náborem nových vojáků z povolání, aby se plně doplnil stav mírových tabulkových počtů. Právě kvůli tomuto šetrnému přístupu vládnoucích elit docházelo často k tzv. stop-stavům, kdy zůstávalo mnoho neobsazených míst, která nebyla finančně pokryta, a tak nemohlo dojít k personálnímu doplnění.¹⁸ V roce 2005 byl podíl výdajů kapitoly MO na HDP 2% a v roce 2014 byl tento podíl „pouhých“ 0,91% HDP. Za jedno desetiletí došlo ke snížení podílu na obranu o více jak polovinu i přesto, že se ČR k podílu minimálně 2% z HDP zavázala před vstupem do NATO. Od roku 2015 dochází každoročně k navyšování tohoto podílu a je to přisuzováno zhoršení celkové bezpečnostní situaci ve světě.¹⁹

---

¹⁷ PROCHÁZKA, Josef. Koncepční přeměny v armádě po roce 1989. *Vojenské rozhledy*. 4/2009, roč. 18, s. 38-49.

¹⁸ PROCHÁZKA, Josef. Koncepční přeměny v armádě po roce 1989. *Vojenské rozhledy*. 4/2009, roč. 18, s. 38-49.

¹⁹ Ministerstvo obrany České republiky. *Rezortní rozpočet*. [online].

Dalším milníkem tohoto období bylo zavedení nových vojenských hodností a sborů k 1. lednu 2011. Zde došlo k první velké změně v této oblasti od začátku profesionální armády ČR. Tato změna byla vytvořena za účelem vzniku nového hodnostního označení, který je více kompatibilní s hodnostními označeními ostatních armád členských států NATO a také navazuje na dřívější tradice hodnostních označení používaných od vzniku samostatného Československa v roce 1918.²⁰

Jako poslední velkou změnu, ne transformaci doslova, bych zmínil zavedení nového kariérního řádu vojáků z povolání platného od 1. 7. 2015, a to novelizací zákona č.221/1999 Sb., o vojácích z povolání. Tento řád mění systém odměňování vojáků z povolání a převádí ho do systému, kdy plat je vázán na hodnost.²¹ O tomto tématu pojednává tato bakalářská práce Vliv novely zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání na ekonomické zabezpečení vojáků.

Za necelých třicet let od počátku demokratizace si naše armáda prošla razantní změnou, a to nejen v oblasti koncepční, ale i personální (viz *Tab. 1*). V oblasti personální se střídaly dvě vlny, a to snižování, nebo zvyšování početního stavu armády, vše se odvíjelo od právě probíhající koncepce nebo aktuální bezpečnostní situace.

---

²⁰ HAVLÍN, Miloslav. Nové vojenské hodnosti a nové hodnostní sbory. *Vojenské rozhledy*. 4/2010, roč. 19, s. 82-88.

²¹ MIČÁNEK, František. Úvahy nad kariérním řádem. *Vojenské rozhledy*. [online]. 2/2014, roč. 23.

Rok	Počty vojáků z povolání	Počty vojáků základní služby	Celkem vojáků	Udávaný směr AČR
1992	38 049	68 630	106 679	Snižování vlivu armády, zrušení základní vojenské služby, postupný přechod k profesionalizaci
1993	33 282	54 326	87 608	
1994	30 413	43 178	73 591	
1995	27 654	36 797	64 451	
1996	26 340	32 174	58 514	
1997	23 759	32 942	56 701	
1998	22 966	33 281	56 247	
1999	23 721	31 185	54 906	
2000	23 184	24 955	48 139	
2001	20 627	21 235	41 862	
2002	21 249	19 783	41 032	
2003	21 055	6 359	27 414	
2004	22 145		22 145	
2005	23 110		23 110	
2006	24 229		24 229	
2007	24 334		24 334	
2008	24 103		24 103	Snižování podílu k HDP na výdaje AČR
2009	23 136		23 136	
2010	22 261		22 261	
2011	21 751		21 751	
2012	21 733		21 733	
2013	21 011		21 011	
2014	20 864		20 864	
2015	21 970		21 970	Zhoršení bezp. situace
2016	23 184		23 184	
2017*	24 909		24 909	

* předpokládaný počet

Tab. 1 – Přehled skutečných počtů vojáků od roku 1992, vlastní zpracování²²

Pozn. Tabulkový a skutečný počet se často od sebe velmi liší. Navíc ve skutečných počtech není zahrnuto Vojenské zpravodajství.

Tak jako se změnilo obsazení armády, měnil se v průběhu let i podíl výdajů armády na HDP a v některých obdobích naprosto koresponduje s koncepcí a personální oblastí AČR (viz Tab. 2).

²² Ministerstvo obrany České republiky. *Vývoj skutečných počtů osob v resortu MO ČR v letech 1992 - 2017*. [online].

Rok	Výdaje MO (mil.Kč)	HDP (mld.Kč)	Podíl výdajů MO na HDP	Udávaný směr AČR
1993	23 776,60	910,60	2,61%	Snížení vlivu armády, zrušení základní vojenské služby, postupný přechod k profesionalizaci
1994	27 007,70	1 037,50	2,60%	
1995	28 275,20	1 252,10	2,26%	
1996	30 508,80	1 414,00	2,16%	
1997	31 328,30	1 650,00	1,90%	
1998	37 643,10	1 820,70	2,07%	
1999	41 688,10	1 849,00	2,25%	
2000	44 669,70	1 900,00	2,35%	
2001	44 977,50	2 139,00	2,10%	
2002	48 924,10	2 192,00	2,23%	
2003	53 193,90	2 405,00	2,21%	
2004	52 481,20	2 757,00	1,90%	
2005	58 445,00	2 920,00	2,00%	
2006	55 358,40	3 222,00	1,72%	Profes. armáda
2007	54 948,80	3 535,00	1,55%	
2008	49 827,10	3 689,00	1,35%	Snížení podílu k HDP na výdaje AČR
2009	51 823,90	3 627,00	1,43%	
2010	47 705,70	3 693,00	1,29%	
2011	43 785,20	3 743,00	1,17%	
2012	42 007,20	3 820,00	1,10%	
2013	40 765,30	3 855,00	1,06%	
2014	39 057,20	4 284,00	0,91%	
2015	43 373,80	4 495,00	0,96%	Zhoršení bezp. situace
2016	44 238,70	4 719,00	1,01%	
2017*	52 535,00	4 885,00	1,08%	

* schválený rozpočet

Tab. 2 – Přehled podílu výdajů MO na HDP od roku 1993, vlastní zpracování²³

²³ Ministerstvo obrany České republiky. *Rezortní rozpočet*. [online].

II. Praktická část

Praktická část této práce obsahuje komparace ekonomického zabezpečení vojáků, srovnání jednotlivých hodnotních sborů, porovnání ekonomického zabezpečení vojáků s civilní sférou a celkové vyhodnocení. Data použita ke komparacím byla získána z vojenského finančního informačního systému, jedná se tak o skutečná data. Pro zachování určité anonymity vojenského zařízení a samotných vojáků jsou převedena na fiktivní vojenský útvar XY.

2. Komparace ekonomického zabezpečení

V této praktické části je porovnávána ve všeobecnější rovině struktura platu vojáků z povolání a ostatních ekonomických náležitostí. Porovnány budou poslední platné náležitosti před novelizací a po novelizaci zákona č.221/1999 Sb., o vojácích z povolání, platného dne 1. 7. 2015. Samotné porovnání bude provedeno na vojenském útvaru XY, tak aby bylo docíleno porovnatelných výsledků.

2.1 Struktura platu vojáků

Plat vojáka z povolání se před novelizací zákona o vojácích z povolání skládal na složky platu platné dle zákona č.143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, a dle jiných prováděcích zákonů a nařízení. Dnem 1. 7. 2015 došlo ke změně a plat vojáků byl zakotven přímo do zákona o vojácích z povolání.

Tato část komparace bude proto rozdělena na dvě období, a to období před novelizací a po novelizaci zákona. V obou částech bude představena struktura platu bez ostatních náležitostí, tak jak je uvádějí obě znění zákonů. Na závěr této kapitoly bude provedeno porovnání těchto náležitostí.

2.1.1 Před novelizací

Platem vojáka se v této době rozumí: „...peněžitá plnění poskytovaná zaměstnavatelem zaměstnanci za práci. Za plat se nepovažují plnění poskytovaná podle zvláštních předpisů v souvislosti se zaměstnáním, zejména náhrady mzdy, odstupné, cestovní náhrady a odměna za pracovní pohotovost.“

Plat vojáka z povolání tvořily tyto složky:²⁴

- **Platový tarif**

To znamená, že každý voják je zařazen do platové třídy podle druhu vykonávané práce. Tyto práce mají stanovenou třídu podle očekávané náročnosti, kvalifikačních předpokladů a požadavků. Nařízením vlády se tyto práce stanovují v tzv. Katalogu prací do platových tříd.

Tento Katalog rozděluje druhy vykonávané práce na více než 340 povolání v různých odvětvích. Dále pak rozděluje platový tarif na 16 platových tříd podle druhu a na 12 platových stupňů podle délky započitatelné praxe (viz *Tab. 3*).

Platový stupeň	Počet let započitatelné praxe	Platová třída															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	do 1 roku	6920	7510	8140	8820	9580	10380	11260	12220	13250	14370	15610	16920	18350	19910	21610	23440
2	do 2 let	7180	7800	8450	9160	9950	10780	11680	12670	13750	14910	16200	17550	19040	20650	22420	24320
3	do 4 let	7450	8100	8760	9510	10320	11180	12110	13160	14270	15480	16820	18220	19750	21430	23270	25240
4	do 6 let	7730	8400	9110	9870	10720	11610	12580	13670	14820	16070	17460	18900	20500	22250	24140	26190
5	do 9 let	8030	8720	9450	10250	11120	12040	13060	14180	15370	16680	18110	19620	21270	23090	25050	27170
6	do 12 let	8340	9040	9810	10620	11550	12500	13550	14720	15940	17300	18800	20350	22080	23940	25990	28200
7	do 15 let	8660	9400	10180	11040	11980	12970	14060	15280	16560	17960	19500	21130	22910	24870	26980	29250
8	do 19 let	8980	9750	10570	11450	12440	13460	14590	15860	17190	18630	20240	21930	23770	25800	28000	30360
9	do 23 let	9320	10120	10980	11890	12900	13980	15140	16460	17830	19340	21010	22750	24670	26770	29070	31500
10	do 27 let	9680	10510	11390	12330	13400	14510	15710	17080	18510	20060	21800	23610	25600	27770	30160	32690
11	do 32 let	10040	10900	11820	12800	13910	15050	16310	17730	19200	20830	22620	24500	26560	28830	31300	33920
12	nad 32 let	10430	11320	12270	13280	14440	15620	16930	18410	19940	21620	23480	25430	27580	29920	32470	35210

Tab. 3 – Přehled platových tříd a stupňů platných do 1. 7. 2015, vlastní zpracování²⁵

²⁴ Zákon č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ze dne 13. března 1992 § 3, odst. 2.

- **Příplatek za vedení**

Tento příplatek náleží vedoucím zaměstnancům rezortu podle zastávané funkce a náročnosti řídicí práce. Rozmezí tohoto příplatku je od 500 Kč do 13000 Kč.²⁶

- **Osobní příplatek**

Je to část platu, kterou může vedoucí zaměstnanec pro své podřízené měnit nebo i odejmout na základě jejich služebních výsledků. Tento příplatek lze poskytnout do výše 50 % platového tarifu, ve kterém je voják zařazen. U zpravodajských služeb a uznávaných odborníků může být tento strop navýšen až na 100 % jejich tarifu.

- **Zvláštní příplatek**

Zahrnují příplatky pro letce, zdravotníky, výjezdové skupiny, směnný provoz, ale i např. pro vojáky nasazené mimo území ČR. Tyto příplatky vyjma zahraničí se pohybují v rozmezí od 400 Kč po 6000 Kč. Výše příplatku v zahraničí se určuje podle stupně nebezpečnosti a rizik, a to v mezinárodní měně.

- **Hodnostní příplatek**

Každému vojákovvi náleží hodnostní příplatek, jeho výše je stanovena podle jeho dosažené hodnosti (viz Tab. 4).

Hodnost	Hodnostní příplatek v Kč měsíčně	Hodnost	Hodnostní příplatek v Kč měsíčně
vojín	800	poručík	3 100
svobodník	1 200	nadporučík	3 300
desátník	1 300	kapitán	3 500
četař	1 400	major	3 700
rotný	1 600	podplukovník	4 000
rotmistr	2 000	plukovník	4 300
nadrotmistr	2 300	brigádní generál	5 100
praporčík	2 600	generálmajor	5 600
nadpraporčík	3 100	generálporučík	6 100
štábní praporčík	3 700	armádní generál	6 800

Tab. 4 – Přehled hodnostních příplatků do 1. 7. 2015, vlastní zpracování²⁷

²⁵ Nařízení vlády č. 565/2006 Sb., o platových poměrech vojáků z povolání, ze dne 6. prosince 2006, příloha č. 2.

²⁶ Zákon č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ze dne 13. března 1992 § 5.

- **Odměna**

Vojákovi může být udělena odměna za splnění mimořádného nebo zvlášť významného úkolu, k ocenění jeho pracovních zásluh, za poskytnutí pomoci při živelních pohromách aj.

- **Příplatek za práci ve ztíženém pracovním prostředí**

Tento příplatek náleží vojákovi, pokud vykonává činnosti ve zhoršeném pracovním prostředí. Zhoršené pracovní prostředí znamená, že je voják vystaven vlivům, jako je např. prach, hluk, chemické látky, vibrace aj. Podle závažnosti zhoršení pracovního prostředí činí příplatek od 400 Kč do 1400 Kč.

- **Příplatek za práci v noci**

Tento příplatek se poskytuje za každou celou hodinu provedené noční práce ve výši 20 % průměrné hodinové mzdy vojáka.

- **Příplatek za práci v sobotu a v neděli**

Tato skupina zahrnuje příplatek za každou celou hodinu provedené práce v sobotu nebo v neděli ve výši 25 % průměrné hodinové mzdy vojáka.

- **Příplatek za práci ve svátek**

Za práci ve svátek může být uděleno náhradní volno v celkové délce doby odpracované ve svátek nebo po dohodě lze práci ve svátek proplatit ve výši 100 % průměrné hodinové mzdy.

- **Plat a příplatek za práci přesčas**

Pokud zaměstnanec vykoná práci přesčas, připadá mu část příplatku z platového tarifu nebo náhradní volno v délce doby odpracované přesčas. Příplatek je ve výši 25 % průměrné hodinové mzdy, pokud je práce přesčas vykonána ve dnech pracovního klidu, je příplatek ve výši 50 % průměrné hodinové mzdy,

- **Odměna za pracovní pohotovost**

Pracovní pohotovost může být konána na pracovišti nebo mimo něj. Pokud je konána na pracovišti, náleží vojákovi odměna ve výši 50 % za pracovní dny nebo 100 % na dny pracovního klidu. Odměna je počítána z platového tarifu a příplatků. Pokud je pohotovost konána mimo pracoviště, jsou tyto odměny kráceny na 15 % a 25 %.^{28 29}

---

²⁷ Zákon č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ze dne 13. března 1992 § 9.

²⁸ Zákon č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ze dne 13. března 1992 § 7-19.

²⁹ Nařízení vlády č. 565/2006 Sb., o platových poměrech vojáků z povolání, ze dne 6. prosince 2006 § 8-13.

2.1.2 Po novelizaci

Plat vojáka je od 1. 7. 2015 zakotven do zákona č.221/1999 Sb., o vojácích z povolání. Podle tohoto zákona vzniká tzv. služební plat, který je pevně vázán na systematizované místo a hodnost vojáka. Služebním platem vojáka se rozumí: „*Voják má nárok na služební plat za výkon služby ve výši odpovídající služebnímu zařazení, podmínkám výkonu služby a služební výkonnosti. Nárok na služební plat má také v dalších případech stanovených zákonem. Za služební plat se považují peněžitá plnění poskytovaná vojákově Českou republikou ve výši a za podmínek stanovených touto hlavou.*“³⁰

Služební plat vojáka z povolání tvoří tyto složky:

- **Služební tarif**

Vojákově z povolání, který je na stanoveném služebním místě, náleží služební tarif, a to podle jeho hodnosti. U vojáků čekatelů je tento služební tarif přiřazen pouze k hodnosti (jedná se převážně o žáky střední a vysoké vojenské školy). Výše těchto tarifů stanovuje vláda svým nařízením.

Služební tarify pro vojenské hodnosti v hodnostním sboru čekatelů (viz Tab. 5).

Hodnost	Hodnostní příplatek v Kč měsíčně
Vojín	9 200
Svobodník	9 600
Desátník	10 000
Četař	10 400
Rotný	10 800
Rotmistr	11 200
Nadrotmistr	11 600

Tab. 5 – Přehled služební tarify čekatelé od 1. 7. 2015, vlastní zpracování³¹

³⁰ Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ze dne 14. září 1999 § 67, odst. 1.

³¹ Nařízení vlády č. 59/2015 Sb., o služebních tarifech a o zvláštním příplatku pro vojáky z povolání, ze dne 9. března 2015 § 2.

Služební tarify pro vojenské hodnosti vojáků z povolání (viz Tab. 6).

Hodnost	Hodnostní příplatek v Kč měsíčně	Hodnost	Hodnostní příplatek v Kč měsíčně
Vojín	9 200	Poručík	29 580
Svobodník	19 690	Nadporučík	33 660
Desátník	20 810	Kapitán	38 760
Četař	22 040	Major	43 860
Rotný	25 710	Podplukovník	48 960
Rotmistr	27 540	Plukovník	59 160
Nadrotmistr	29 380	Brigádní generál	69 360
Praporčík	31 420	Generálmajor	79 560
Nadpraporčík	33 660	Generálporučík	89 760
Štábní praporčík	43 860	Armádní generál	99 960

Tab. 6 – Přehled služební tarify vojáci od 1. 7. 2015, vlastní zpracování³²

Od doby vstoupení v platnosti novelizace zákona o vojácích z povolání byly do roku 2018 celkem pětkrát tyto tarify navýšeny, pro srovnání je uveden vývoj platových tarifů v tabulce (viz Tab. 7).

SLUŽEBNÍ TARIFY od	1. 7. 2015	1. 11. 2015	1. 11. 2016	1. 7. 2017	1. 11. 2017
Vojáci čekatelé					
Vojín	9 200	9 900	10 300	11 770	12 950
Svobodník	9 600	10 300	10 720	12 200	13 420
Desátník	10 000	10 700	11 130	12 630	13 900
Četař	10 400	11 100	11 550	13 060	14 370
Rotný	10 800	11 500	11 960	13 490	14 840
Rotmistr	11 200	11 900	12 380	13 910	15 310
Nadrotmistr	11 600	12 300	12 800	14 340	15 780
Vojáci z povolání					
Vojín	9200	9 900	10 300	11 770	12 950
Svobodník	19 690	20 290	21 110	22 590	24 850
Desátník	20 810	21 440	22 300	23 870	26 260
Četař	22 040	22 710	23 620	25 280	27 810

³² Nařízení vlády č. 59/2015 Sb., o služebních tarifech a o zvláštním příplatku pro vojáky z povolání, ze dne 9. března 2015 § 2.

SLUŽEBNÍ TARIFY od	1. 7. 2015	1. 11. 2015	1. 11. 2016	1. 7. 2017	1. 11. 2017
Rotný	25 710	26 490	27 550	29 480	32 430
Rotmistr	27 540	28 370	29 510	31 580	34 740
Nadrotmistr	29 380	30 270	31 490	33 700	37 070
Praporčík	31 420	32 370	33 670	36 030	39 640
Nadpraporčík	33 660	34 660	36 060	38 590	42 450
Štábní praporčík	43 860	45 190	46 990	50 280	55 310
Poručík	29 580	30 470	31 690	33 910	37 310
Nadporučík	33 660	34 670	36 060	38 590	42 450
Kapitán	38 760	39 930	41 530	44 440	48 890
Major	43 860	45 180	46 990	50 280	55 310
Podplukovník	48 960	50 430	52 450	56 130	61 750
Plukovník	59 160	60 940	63 380	67 820	74 610
Brigádní generál	69 360	71 450	74 310	79 520	87 480
Generálmajor	79 560	81 950	85 230	91 200	100 320
Generálporučík	89 760	92 460	96 160	102 900	113 190
Armádní generál	99 960	102 980	106 980	114 580	126 040

Tab. 7 – Vývoj služebních tarifů vojáků do 31. 12. 2017, vlastní zpracování³³

- **Výkonnostní příplatek**

Jeho výše se odvíjí od periodického služebního hodnocení vojáka a nárok na tento příplatek je vázán na hodnost vojáka. Toto hodnocení se zpravidla provádí jednou ročně, a to k 1. dubnu. Pokud je více hodnocení v daném období, použije se poslední z nich. Výše příplatku se určuje následovně:

1. pro doposud nehodnocené - zpravidla první hodnocení:

a) výtečně - je výkonnostní příplatek ve výši 2 % služebního tarifu pro hodnost svobodník až nadpraporčík, nebo 1,5 % služebního tarifu pro hodnost poručík až podplukovník;

b) velmi dobře - je výkonnostní příplatek ve výši 1 % služebního tarifu pro hodnost svobodník až nadpraporčík, nebo 0,75 % služebního tarifu pro hodnost poručík až podplukovník;

³³ Nařízení vlády č. 59/2015 Sb. a její novelizace, o služebních tarifech a o zvláštním příplatku pro vojáky z povolání, ze dne 9. března 2015 § 2.

2. pro hodnocené - každé další hodnocení:

a) výtečně - je výkonnostní příplatek ve výši 2 % služebního tarifu pro hodnost svobodník až nadpraporčík, nebo 1,5 % služebního tarifu pro hodnost poručík až podplukovník;

b) velmi dobře - je výkonnostní příplatek ve výši 1 % služebního tarifu pro hodnost svobodník až nadpraporčík, nebo 0,75 % služebního tarifu pro hodnost poručík až podplukovník;

3. jiné služební hodnocení vojáka:

a) dobrý - výše výkonnostního příplatku se nemění;

b) vyhovující - výkonnostní příplatek se snižuje o 2 % služebního tarifu;

c) nevyhovující - výkonnostní příplatek nenáleží.

Pokud nebyl voják v daném roce služebně hodnocen, zůstává mu příplatek ve výši, kterou doposud dosáhl. V hodnosti svobodník až nadpraporčík je maximální výše výkonnostního příplatku stanovena na 20 % služebního tarifu. V hodnosti poručík až podplukovník je tato maximální výše stanovena na 15% služebního tarifu. Vojákům zařazeným do hodnosti čkatele, štábního praporčíka, plukovníka a všem generálům tento výkonnostní příplatek nenáleží.

Služební hodnocení je bodové ohodnocení vojáka, jedná se o hodnocení jeho služby. Voják je podle výše celkového bodového ohodnocení hodnocen:

a) v rozpětí 86 – 100 bodů jako výtečný,

b) v rozpětí 64 – 85 bodů jako velmi dobrý,

c) v rozpětí 46 – 63 bodů jako dobrý,

d) v rozpětí 30 – 45 bodů jako vyhovující,

e) v rozpětí 0 – 29 bodů jako nezpůsobilý pro další výkon služby (2x nevyhovující).

• **Příplatek za službu v zahraničí**

Náleží vojákovi vyslanému do zahraniční operace a vykonávající zde službu. Jeho výše je stanovena na 500 až 2500 Kč denně. Hranice může být ministrem obrany zvýšena až na dvouapůlnásobek, a to podle náročnosti, klimatických podmínek a rizika ohrožení života. Tato výše je stanovena na každou zahraniční operaci v Rozkaze ministra obrany.

• **Zvláštní příplatek**

Tento příplatek je spojen se službou s vysokou neuropsychickou zátěží nebo s rizikem ohrožení života a zdraví. Výše zvláštního příplatku je od 600 do 8000 Kč měsíčně. Pokud má voják nárok na více takových zvláštních příplatků, náleží mu pouze jeden z nich a to ten,

jehož hodnota je nejvyšší. Druhy těchto specifických činností stanovuje vláda svým nařízením.

Zvláštní příplatek náleží i vojákovi, který vykonává službu střídavě. Výše tohoto příplatku je 400 Kč ve dvousměnném režimu, 800 Kč ve třísměnném režimu, 1000 Kč v nepřetržitém režimu nebo 1200 v nepřetržitém režimu, kdy doba výkonu služby přesahuje 15 hodin.

Příplatek za službu s vysokou neuropsychickou zátěží nebo s rizikem ohrožení života a zdraví a příplatek za střídavou vykonanou službu se spolu nevylučují, mohou náležet oba dva.³⁴

- **Příplatek za zvýšenou odpovědnost**

V této oblasti náleží příplatek v maximální výši 15 % služebního tarifu, a to pouze „*veliteli vojenského útvaru, vojenského záchranného útvaru, náčelníkovi, vedoucímu nebo řediteli vojenského zařízení nebo vojenského správního úřadu a řediteli nebo veliteli organizačního útvaru ministerstva nebo Vojenského zpravodajství, který je ministrem zmocněn k samostatnému hospodaření s veřejnými prostředky.*“³⁵

- **Příplatek za služební pohotovost**

Voják má nárok na příplatek za služební pohotovost ve výši 1500 Kč, jestliže doba jeho pohotovosti zasáhla min. do 10 dnů v kalendářním měsíci. Pokud tato doba zasáhla min. do 20 dnů v kalendářním měsíci, je jeho výše stanovena na 3000 Kč.

- **Odměna**

Odměna je udělena vojákovi na základě splnění mimořádného nebo zvlášť významného úkolu.³⁶

2.1.3 Porovnání platů vojáků

Před novelizací zákona o vojácích z povolání ke dni 1. 7. 2015 se skládal plat vojáka z povolání z dvanácti různých složek. Samotná novela přinesla výraznou redukci těchto složek. Služební plat se tak skládal již jen ze sedmi složek (viz *Tab. 8*). Do tohoto platu se nezapočítávají ostatní náležitosti, které jsou uvedeny v dalším oddíle 2.2 Ostatní ekonomické náležitosti.

---

³⁴ Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ze dne 14. září 1999 § 68a-68d.

³⁵ Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ze dne 14. září 1999 § 68e.

³⁶ Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ze dne 14. září 1999 § 68f-68g.

Složky platu podle zákona č.143/1992 Sb., platné do 1. 7. 2015	Složky platu podle novely zákona č.221/1999 Sb., platné od 1. 7. 2015
1) Tarifní plat 2) Příplatek za vedení 3) Osobní příplatek 4) Zvláštní příplatek 5) Hodnostní příplatek 6) Odměna 7) Příplatek za práci ve ztíženém pracovním prostředí 8) Příplatek za práci v noci 9) Příplatek za práci v sobotu a v neděli 10) Příplatek za práci ve svátek 11) Plat a příplatek za práci přesčas 12) Odměna za pracovní pohotovost	1) Služební tarif 2) Výkonnostní příplatek 3) Příplatek za službu v zahraničí 4) Zvláštní příplatek 5) Příplatek za zvýšenou odpovědnost 6) Příplatek za služební pohotovost 7) Odměna

Tab. 8 – Složky platu vojáka z povolání, zpracování vlastní

Většina vojáků armády ani před novelizací ani po novelizaci zákona č.221/1999 Sb., o vojácích z povolání, nedosáhla na všechny možné složky platu. Pro některé příplatky bylo stanoveno, že se z ekonomického hlediska nebudou proplácet a bude vojákům udělováno volno ve stanoveném rozsahu. V potaz musí být bráno i to, že voják dostával nebo dostává mimo plat (služební plat) ještě další ekonomické zabezpečení ve finančním ohodnocení jako např. přírůstek na bydlení, stabilizační příplatek, náborový příspěvek, denní dojíždění aj.

K porovnání platu vojáků je zvolen vojenský útvar XY a data jsou získána prostřednictvím armádního finančního informačního systému. Pro první porovnání jsou vybráni vojáci, kteří ve své hodnosti měli do novelizace nejvyšší hrubou mzdu u tohoto vojenského útvaru. Je porovnávána hrubá mzda, protože jsou v ní do 1. 7. 2015 zobrazeny všechny příplatky a tarif.

Jako protívaha k porovnání je uvedena hrubá mzda ze služebního tarifu, jelikož nikomu nenáleží od 1. 7. 2015 žádné příplatky. Do této struktury není zahrnut velitel útvaru XY, který má nárok na příplatek za zvýšenou odpovědnost (viz Tab. 9). Dále pak z hrubé mzdy jsou počítány některé náležitosti jako např. odchodné, odbytné a výsluhový příspěvek.

Název funkce	Hodnost	Do 1. 7. 2015 v Kč	Od 1. 7. 2015 v Kč	Rozdíl v Kč
		Hrubá mzda	Hrubá mzda ze služebního tarifu	
řidič	svob.	17 160	19 690	2 530
střelec - operátor	des.	20 890	20 810	-80
starší instruktor	čet.	21 660	22 040	380
velitel družstva	rtn.	24 160	25 710	1 550
zástupce velitele čety	rtn.	25 830	27 540	1 710
vedoucí praporčík	nrtm.	26 990	29 380	2 390
vrchní praporčík	prap.	27 090	31 420	4 330
velitel čety	por.	27 230	29 580	2 350
náčelník skupiny	npor.	31 640	33 660	2 020
zástupce NŠ	kpt.	33 560	38 760	5 200
zástupce VÚ	mjr.	36 500	43 860	7 360

Tab. 9 – Porovnání hrubé mzdy vybraných vojáků, vlastní zpracování

Tabulka zobrazuje nejvyšší dosaženou hrubou mzdu vždy jednoho vojáka v dané hodnosti. Celkem pak bylo porovnáno 382 hrubých mezd vojáků z povolání vojenského útvaru XY a pouze u jednoho vojáka z povolání došlo k zanedbatelnému snížení hrubé mzdy o 80 Kč. U tohoto případu to bylo zapříčiněno velkým množstvím příplatků, vysokým osobním ohodnocením a dlouhou započitatelnou praxí.

Následně bylo provedeno zprůměrování hrubé mzdy po hodnostních sborech útvaru před novelizací a opět porovnáno k hrubé mzdě ze služebního tarifu (viz Tab. 10).

Hodnostní sbor	Do 1. 7. 2015 v Kč	Od 1. 7. 2015 v Kč	Rozdíl v Kč	% navýšení
	Hrubá mzda	Hrubá mzda ze služebního tarifu		
svob.	14 667	19 690	5 023	34,25
des.	16 772	20 810	4 038	24,08
čet.	18 135	22 040	3 905	21,53
rtn.	21 280	25 710	4 430	20,82
rtn.	22 538	27 540	5 002	22,19
nrtm.	25 400	29 380	3 980	15,67
prap.	27 090	31 420	4 330	15,98
por.	24 556	29 580	5 024	20,46
npor.	28 449	33 660	5 211	18,32
kpt.	31 333	38 760	7 427	23,70
mjr.	35 067	43 860	8 793	25,07

Tab. 10 – Porovnání hrubé mzdy vybraných vojáků, vlastní zpracování

Z tabulky je patrné, že největší procentuální navýšení hrubé mzdy bylo dosaženo v hodnostním sboru svobodníků. Nejvyšší rozdíl v Kč mezi oběma mzdami je podle očekávání v nejvyšším hodnoceném hodnostním sboru tohoto útvaru.

V celkovém počtu 382 hrubých mezd vojáků z povolání po sečtení činí průměrné procentuální navýšení hrubé mzdy vojáka útvaru XY **22 %**.

2.2 Ostatní ekonomické náležitosti

Do ostatních ekonomických náležitostí jsou zahrnuty složky, které mají vliv na plat nebo slouží jako benefity popř. motivátory. Některé z nich se vyplácejí zároveň s platem vojáka, mohou být i daně a opticky zvyšují mzdu vojáka z povolání. Jejich nárok vychází převážně ze zákona o vojácích z povolání a z vnitřních předpisů, ve většině případů tak nedošlo po novelizaci k jejich změně. Pro nezdvajování těchto složek budou v druhé části nazvané Po novelizaci uvedeny pouze změněné nebo nové náležitosti.

I tato část komparace bude rozdělena na dvě období, a to období před novelizací a po novelizaci zákona. V obou částech budou představeny ekonomické náležitosti a benefity. Na závěr této kapitoly bude provedeno porovnání těchto náležitostí.

2.2.1 Před novelizací

Jako první náležitosti budou uvedeny ty, jež se vyplácejí spolu s platem a tvoří po splnění určitých podmínek jeho součást.

- **Přídavek na bydlení**

Tento přídavek patřil mezi často probírané téma a to i v médiích už od svého zavedení u armády. Nárok na tento druh příplatku má voják, který nemá přidělen služební byt v obci, kde slouží nebo ze kterého může denně dojíždět do zaměstnání. V zákoně byla jeho výše určena jako koeficient od 0,8 do 1,7 minimální mzdy.

Před 1. 7. 2015 byla výše přídatku rozdělena do dvou kategorií podle velikosti obce. První kategorií bylo hlavní město Praha a druhou kategorií byly ostatní obce v ČR. Koeficient pro Prahu byl 1,1 násobek minimální mzdy a pro ostatní byl stanoven na 1,09 násobek minimální mzdy.³⁷ V měsíci červnu 2015 byla velikost přídatku následující:

1. kategorie Praha - 10200 Kč,
2. kategorie ostatní - 10100 Kč.

---

³⁷ Nařízení vlády č. 292/2014 Sb., o stanovení kategorií obcí výkonu služby vojáků z povolání a koeficientů pro výpočet přídatku na bydlení, ze dne 24. listopadu 2014.

Nárok na přídavek zanikl přidělením služebního bytu v obci, kde voják slouží, nebo po skončení služebního poměru. Dále pak tento přídavek nenáleží čekatelům, vojákům ve zkušební lhůtě, po přerušení služebního poměru aj.³⁸

V zákoně o vojácích z povolání není tento druh přídavku přiřazen k platovým složkám a až do 1. 1. 2012 nebyl daněn. Od tohoto data došlo ke zdanění přídavku a to ve stejné výši jako plat vojáka z povolání. Zdanění přídavku nemělo vliv na připočítání přídavku k platovým složkám, a to nejspíše z důvodu drastického zvýšení hrubé mzdy vojáků z povolání, což by znamenalo nejen navýšení např. výsluhových náležitostí ale i celého rozpočtu rezortu.

- **Kázeňská odměna**

Tato odměna sloužila v první řadě jako peněžitý a věcný dar. „*Kázeňské odměny se udělují za příkladné plnění služebních povinností nebo za záslužné činy. Záslužným činem se rozumí zejména vykonání hrdinského skutku, projev statečnosti při záchráně života nebo majetku.*“³⁹

Po zdanění přídavku na bydlení dne 1. 1. 2012 se tato odměna využívá každý měsíc pro vojáky jako náhrada za ztrátu způsobenou zdaněním přídavku. Tato odměna nepodléhá zdanění a tak byli vojáci z povolání měsíc co měsíc odměňováni za příkladné plnění služebních povinností. Ministerstvo obrany tak přijalo opatření na zamezení snížení mzdy pro vojáky pod průměrnou mzdou v ČR. Tyto kompenzační odměny a jejich výše byly rozděleny do skupin podle čistého příjmu (započítán je i zdaněný přídavek na bydlení) vojáků následovně:

1. voják s platem do 23000 Kč obdrží odměnu 3200 Kč,
2. voják s platem do 26000 Kč obdrží odměnu 3000 Kč,
3. voják s platem do 30000 Kč obdrží odměnu 2800 Kč,
4. voják s platem nad 30000 Kč obdrží odměnu 2500 Kč.

Na udělení těchto kompenzací se ale vztahovaly stejné podmínky jako na klasickou kázeňskou odměnu, takže když obdržel voják trest, neměl do jeho zahlazení nárok na tuto odměnu atd.

---

³⁸ Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ze dne 14. září 1999 § 51, odst. 4.

³⁹ Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ze dne 14. září 1999 § 52.

Tyto dvě výše jmenované náležitosti se vyplácely spolu s platem vojáka, a zvyšovaly tak vyplacenou reálnou mzdu vojáka z povolání. Právě po zdanění přídavku na bydlení se tak „složky“ platu zvýšily na celkový počet 14 následovně:

1) Tarifní plat, 2) Příplatek za vedení, 3) Osobní příplatek, 4) Zvláštní příplatek, 5) Hodnostní příplatek, 6) Odměna, 7) Příplatek za práci ve ztíženém pracovním prostředí, 8) Příplatek za práci v noci, 9) Příplatek za práci v sobotu a v neděli, 10) Příplatek za práci ve svátek, 11) Plat a příplatek za práci přesčas, 12) Odměna za pracovní pohotovost, 13) Přídatek na bydlení, 14) Kázeňská odměna.

V další části budou představeny některé z důležitých ostatních ekonomických náležitostí, které také tvoří ekonomické zabezpečení vojáka z povolání. Jedná se o různé finanční kompenzace, příspěvky a benefity.

- **Výsluhový příspěvek**

Tento příspěvek patří do skupiny povinných příspěvků tzv. výsluhových náležitostí. Náleží vojákovy, jehož služební poměr trval fyzicky minimálně 15 let, a to podle zákona 221/1999 Sb. § 18 písm. a), h) a i) nebo podle § 19 odst. 1 písm. a), b), c), e) a g) až l).

Výsluhový příspěvek byl poskytován podle délky trvání služebního poměru:

- a) základní výše je 5 % průměrného měsíčního hrubého platu za 15 let služby,
- b) základní výše se zvyšuje o 6,2 % průměrného měsíčního hrubého platu za každý ukončený rok od 16 - 20 let služby,
- c) základní výše se zvyšuje o 2,5 % průměrného měsíčního hrubého platu za každý ukončený rok od 21 - 26 let služby,
- d) základní výše se zvyšuje o 1 % průměrného měsíčního hrubého platu za každý ukončený rok od 27 a více let služby.

Výše výsluhového příspěvku může být nejvíce 55 %, ve zvláštních případech může být tato výše až 60 % průměrného měsíčního hrubého platu. Při opětovném povolání do služebního poměru tento nárok zaniká.⁴⁰

---

⁴⁰ Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ze dne 14. září 1999 § 132-137.

Procentuální výše dle započítaných ukončených let služby (viz. *Tab. 11* níže).

Délka služebního poměru v letech	Výše výsluhového příspěvku v %	Délka služebního poměru v letech	Výše výsluhového příspěvku v %
15	5	26	51
16	11,2	27	52
17	17,4	28	53
18	23,6	29	54
19	29,8	30	55
20	36	31	56
21	38,5	32	57
22	41	33	58
23	43,5	34	59
24	46	35	60
25	48,5	x	x

Tab. 11 – Procentuální výše výsluhového příspěvku, vlastní zpracování

- **Odchodné**

Odchodné také spadá do výsluhových náležitostí a je určeno pro vojáky z povolání, kterým vznikl nárok na výsluhový příspěvek. Služební poměr musí trvat minimálně 15 let. Odchodné obdrží, jestliže si zvolili variantu výsluhového příspěvku místo odbytného.

Odchodné a jeho výše dle odsloužených let:

- a) základní výše je čtyřnásobek průměrného měsíčního hrubého platu za 15 let služby,
- b) základní výše se zvyšuje o 40 % průměrného měsíčního hrubého platu za každý ukončený rok za 16 - 20 let služby,
- c) základní výše se zvyšuje o 20 % průměrného měsíčního hrubého platu za každý ukončený rok od 21 a více let služby.

Nejvyšší možná výměra odchodného je šestnásobek průměrného měsíčního hrubého platu. Proto nelze ani variantu c) dosáhnout. Pokud bylo vojákovu v minulosti již odchodné nebo odbytné vyplaceno z jiného služebního poměru, krátí se odchodné o tuto částku.⁴¹

- **Odbytné**

Jedná se o jednorázovou výsluhovou náležitost a je určeno pro vojáky, již ukončili služební poměr uplynutím stanovené doby a z dalších specifických důvodů. Pokud voják

⁴¹ Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ze dne 14. září 1999 § 140.

zvolí variantu odbytného, ztrácí nárok na výsluhový příspěvek, nárok na odchodné ale neztrácí. Minimální doba pro nárok na odbytné je pro vojáka z povolání dva roky.

Odbytné pro vojáky podle délky trvání služebního poměru:

- a) základní výše jsou dva průměrné měsíční hrubé platy za 2 roky služby,
- b) základní výše se zvyšuje o jeden průměrný měsíční hrubý plat za každý ukončený rok za 3 - 10 let služby,
- c) základní výše se zvyšuje o 1/2 průměrného měsíčního hrubého platu za každý ukončený rok za 11 a více let služby.

Nejvyšší možná výměra odbytného je osmnáctinásobek průměrného měsíčního hrubého platu. Pokud bylo vojákovu v minulosti již odchodné nebo odbytné vyplaceno z jiného služebního poměru, krátí se odbytné o tuto částku.⁴²

- **Náborový příspěvek**

Na tento příspěvek může mít voják nárok při vzniku služebního poměru. Jeho výše je v rozmezí 30 tisíc až 130 tisíc Kč podle dosaženého vzdělání. Nenáleží vojákům absolventům vojenských nebo policejních středních a vysokých škol. Pokud zanikne služební poměr před uplynutím stanovené doby, vrátí voják příspěvek nebo jeho část. Je-li voják povolán do opětovného služebního poměru a má nárok na další příspěvek, krátí se mu o již vyplacenou část. V případě, že si voják před opětovným přijetím do služebního poměru zvýší vzdělání, lze mu poskytnout příspěvek za toto vzdělání.

Přiznaný náborový příspěvek se vyplácí ve třech částech spolu s platem za daný měsíc. Tento příspěvek podléhá zdanění. Na prvních 20 % z celkového příspěvku má voják nárok až po uplynutí 6 měsíců doby služby, druhou část ve výšce 30 % obdrží po 12 měsících a třetí část 50 % je vyplacena až po 24 měsících služby.⁴³

- **Řádná dovolená**

Každý voják ve služebním poměru má nárok na 37 dnů řádné dovolené v kalendářním roce. Tento nárok je rozdělen na 27 dnů dovolené připadající na běžný pracovní den a 10 dnů dovolené na dny nepřetržitého odpočinku, ve svátek se dovolená nezapočítává. Jestliže netrval služební poměr celý kalendářní rok, pak se dovolená poměrně vojákovu krátí, za každý měsíc má nárok na jednu dvanáctinu.

Termín nástupu na dovolenou vojákovu určuje jeho nadřízený a nástup musí být sdělen 15 kalendářních dnů dopředu, zkrátit oznámení lze jen se souhlasem vojáka. Pokud voják ze

---

⁴² Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ze dne 14. září 1999 § 138-139.

⁴³ Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ze dne 14. září 1999 § 69.

služebních důvodů nemohl dovolenou v daném roce vyčerpat, musí ji čerpat v roce následujícím. Nadřízený je povinen určit čerpání minimálně 14 dnů vcelku v kalendářním roce. Pokud to vyžaduje důležitý zájem služby, je nadřízený oprávněn změnit termín nástupu na dovolenou nebo vojáka z řádné dovolené odvolat. Pokud je voják odvolán z probíhající dovolené a vzniknou mu nároky na náhradu vynaložených nákladů, může si požádat o jejich úhradu.

U nerovnoměrné služby je čerpání dovolené odlišné. Dovolena se přerušuje v těchto případech: voják onemocní, ošetřuje člena rodiny, nastupuje na mateřskou nebo rodičovskou dovolenou. Krácení dovolené dochází při dlouhodobé nemocenské, rodičovské dovolené, neomluvené nepřítomnosti nebo při výkonu trestu odnětí svobody.⁴⁴

- **Služební volno**

Tento druh volna je v řadách vojáků z povolání hojně využíván. Volno je udělováno na základě žádosti vojáka z osobních důvodů nebo z důvodů obecného zájmu na nezbytně nutnou dobu a jen v případech, kdy překážku nelze vyřídit v době mimo službu.⁴⁵

Podmínky, vyjmenované případy a maximální doba volna jsou uvedeny ve vyhlášce Ministerstva obrany. V reálném životě je služební volno nejvíce využíváno k ošetřování člena rodiny a k péči o dítě, dále pak pro dobrovolné dárčovství krve, na jednání po úřadech, při narození dítěte, na svatbu nebo pohřeb. Každý s těchto nároků musí voják prokázat, popř. doložit průkazným potvrzením. Nejdelší nárok ve dnech připadá při ošetřování člena rodiny a při péči o dítě. Pro osamělého vojáka pečujícího o dítě může tento nárok činit až na 13 kalendářních dnů.⁴⁶

- **Preventivní rehabilitace**

Další z benefitů pro vojáky z povolání je preventivní rehabilitace. Ta je určena pro vojáky, kteří mají odslouženo ve služebním poměru 10 let nebo po dosažení věku vojáka 35 let. Doba trvání rehabilitace je 14 kalendářních dnů a slouží ke zlepšení zdravotního stavu vojáků.

Preventivní rehabilitace je poskytována formou léčebné rehabilitační péče u Vojenského lázeňského a rekreačního zařízení, zkráceně VOLAREZA. Celkem tato společnost nabízí svoje služby ve 13 různých zařízeních (viz *Tab. 12*), která jsou vybavena na vysoké úrovni,

---

⁴⁴ Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ze dne 14. září 1999 § 32-38.

⁴⁵ Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ze dne 14. září 1999 § 39.

⁴⁶ Vyhláška Ministerstva obrany č. 263/1999 Sb., kterou se stanoví důvody pro poskytování služebního volna vojákům z povolání pro překážky ve službě a rozsah služebního volna Ministerstvo obrany stanoví podle § 39 odst. 5 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ze dne 5. listopadu 1999.

a služby, které nabízejí, jsou velice různorodé a široké. Tato poskytovaná péče je pro vojáky bezplatná, náklady na ni hradí Ministerstvo obrany. Každoročně jsou vydávány tzv. poukazy na preventivní rehabilitaci, které jsou následně přiděleny vojákům. Typy preventivních rehabilitací se liší druhem zařízení, do něhož má voják poukaz přidělen. Lze i žádat o tzv. vrácený poukaz, to je zbývající poukaz jiného vojáka, který z nějakých důvodů nemůže rehabilitaci absolvovat.⁴⁷

Volareza - hotely, lázně		
VZ Bedřichov	VZ Bedřichov - Malý Šišák	VZ Ovčárna
VLL Jeseník	VZ Měřín	VLL Karlovy Vary - Bellevue
Hotel DAP Praha	VZ Dyje - Vranov	VZ Dyje - Bítov
VLL Františkovy Lázně	VLL Teplice	VLL Karlovy Vary
VRÚ Slapy	x	x

Poznámka: VZ - vojenské zařízení, VLL - vojenské lázeňské zařízení, VRÚ - vojenský rehabilitační ústav

Tab. 12 – Nabízené zařízení Volarezy, vlastní zpracování⁴⁸

- **Fond kulturních a sociálních potřeb (FKSP)**

Jedná se o benefit pro vojáky, jenž lze čerpat na různé věci. Každý voják má zřízen svůj osobní účet FKSP, na který je mu měsíčně připsán určitý obnos finančních prostředků. Z těchto peněz lze hradit vojákům např. jejich dovolenou, dětské tábory, příspěvek na oběd aj.

- **Prevence rizikového chování (PRCH)**

V této oblasti je vytvořen armádní program pro prevenci před rizikovým chováním (protidrogová a sociální politika). Vojenský útvar z těchto finančních prostředků hradí poplatky za školení nebo na různé kulturní akce.

- **Vzdělávání, zdravotní péče, náhrady při služebních cestách, aj.**

2.2.2 Po novelizaci

Po 1. 7. 2015 dochází k výrazným změnám. Nezměnil se jen služební plat, ale i některé náležitosti připočítávané k platu. Většina benefitů se nezměnila, dochází jen k mírným změnám, popř. navýšení stávajících nároků jako je např. FKSP. Proto budou v této části zmíněny jen nové náležitosti nebo výrazné změny. Co se týká výsluhových náležitostí, jako je výsluhový příspěvek, odbytné a odchodné nedochází k téměř žádné změně, totéž platí u řádné

⁴⁷ Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ze dne 14. září 1999 § 97.

⁴⁸ Volareza. *Vše*. [online].

dovolené, služebního volna, preventivních rehabilitací aj. U FKSP, u náhrad za služební cesty a PRCH dochází jen k mírným změnám.

- **Stabilizační příplatek**

Tento příplatek náleží všem vojákům z povolání za odsloužený a ukončený kalendářní měsíc na základě jejich písemné žádosti. Neodsloužil-li voják službu v celém kalendářním měsíci, příplatek mu nenáleží. To ale neplatí u náležitostí jako je:

- a) řádná dovolená,
- b) zvláštní dovolená,
- c) studijní volna poskytnuté ke studiu při výkonu služby,
- d) preventivní rehabilitace,
- e) mimořádná rehabilitace,
- f) rekvalifikace,
- g) náhradní volno,
- h) služební volno,
- i) dobu strávenou na služební cestě nebo při studijním pobytu,
- j) doba během prvního měsíce nemoci,
- k) doba během 12 měsíců během nemoci, pokud se jedná o nemoc nebo úraz v souvislosti s výkonem služby.

Jeho základní výše je 7000 Kč, pro službu speciálních odborností, Vojenské policie a Vojenského zpravodajství může být navýšen až na čtyřnásobek na částku 28000 Kč. Seznam těchto speciálních odborností stanovuje ministr obrany podle nařízení vlády č.68/2015 Sb. Stabilizační příspěvek se vyplácí současně s platem za daný měsíc a podléhá zdanění stejně jako hrubá mzda.⁴⁹

- **Služební příspěvek na bydlení**

Tento příspěvek částečně nahradil původní příspěvek na bydlení, který byl novelizací zákona zrušen. Služební příspěvek byl stanoven na částku 3000 Kč pro všechny obce, kde voják vykonává svoji službu, mimo Prahu, zde je výše tohoto příspěvku stanovena na 3100 Kč. Příspěvek se zvyšuje za každého člena rodiny o 300 Kč, nejvíce však o 1200 Kč. Maximální částka jakou může tento příspěvek činit je 4200 Kč pro ostatní obce a 4300 Kč pro obec Praha. Náleží vojákům z povolání na základě jejich písemné žádosti.

Pokud je voják propuštěn ze služebního poměru, tento příspěvek mu již nenáleží. Na jeho přiznání nemají nárok vojáci čekatelé, vojáci ve zkušební lhůtě. Nenáleží rovněž při přerušení

---

⁴⁹ Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ze dne 14. září 1999 § 70b.

služebního poměru, za dny neomluvené nepřítomnosti ve službě, pokud je voják v dispozici nebo pokud mu hradí zaměstnavatel ubytování v zahraničí, kde vykonává službu.

Jestliže spolu žije více vojáků v domácnosti, mají všichni nárok na jeho přiznání, ale jeho výše je upravena. Mají nárok na poměrnou část příspěvku toho vojáka, jenž ve společné domácnosti má nárok na nejvyšší příspěvek. Žije-li ve společné domácnosti více vojáků, náleží služební příspěvek každému. Jako člen domácnosti je tak brán i voják žijící s jiným vojákem u něho v podnájmu. Příspěvek se také vyplácí spolu s platem za daný měsíc a také podléhá zdanění.⁵⁰

- **Kvalifikační příspěvek**

Pokud je voják z povolání zařazen na místo, kde je požadováno vyšší vzdělání a ten si ho během služby na tomto místě rozšířil, má nárok na kvalifikační příspěvek. Nárok nemá, pokud s vojákem byla uzavřena smlouva o zvýšení vzdělání. Výše tohoto příspěvku je:

- a) 80000 Kč, jestliže si jej rozšířil o střední vzdělání s maturitou,
- b) 90000 Kč, jestliže si jej rozšířil o vyšší odborné vzdělání,
- c) 150000 Kč, jestliže si jej rozšířil o vysokoškolské bakalářské vzdělání,
- d) 250000 Kč, jestliže si jej rozšířil o vysokoškolské magisterské vzdělání.

Pokud vojákovu vznikl tento nárok a již dříve mu byla vyplacena částka za rozšíření svého vzdělání, pak se tento příspěvek o tuto částku sníží.⁵¹

- **Náhrady při přeložení a při povolání do služebního poměru**

Tyto náhrady jsou známé pod pojmem denní dojíždění. Jedná se o náhradu, kterou si voják vykazuje z místa bydliště do místa výkonu služby a zpět. Tato náhrada nelze proplácet vojákovu ve sboru čekatelé a dále vojákům působícím v zahraničí. Tato náhrada se opět uplatňuje na základě žádosti vojáka z povolání.

Režim vykazování této náhrady je denní nebo měsíční, kombinovat mezi sebou během kalendářního měsíce nelze. Náhradu lze prokazovat jízdenkami z místa bydliště do zaměstnání a zpět, přitom jízdenky MHD se neproplácejí. Vojákovu, který se jízdenkami neproказuje, jelikož použil k dopravě vlastní dopravní prostředek, se tato náhrada proplácí ve

---

⁵⁰ Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ze dne 14. září 1999 § 61a.

⁵¹ Vyhláška Ministerstva obrany č. 146/2015 Sb., o stanovení výše náborového příspěvku, výše kvalifikačního příspěvku, výše a postupu při přiznávání cestovních náhrad a náhrad při povolání do služebního poměru a při přeložení poskytovaných vojákům, ze dne 16. června 2015 § 2.

výši paušální náhrady jízdních výdajů. Nejvyšší denní částka je určena ve výši denní částky stravného při služební cestě, tuto částku není možno překročit.⁵²⁵³

- **Náborový příspěvek**

Tento příspěvek zůstal v zákoně zachován, jen se změnila jeho částky od 30000 Kč do 250000 Kč a upřesnila se výše jeho čerpání:

a) 30000 až 60000 Kč, pokud je na systematizovaném místě zapotřebí minimálně střední vzdělání zakončené výučním listem,

b) 40000 až 80000 Kč, pokud je na systematizovaném místě zapotřebí minimálně střední vzdělání zakončené maturitní zkouškou,

c) 50000 až 90000 Kč, pokud je na systematizovaném místě zapotřebí minimálně vyšší odborné vzdělání,

d) 60000 až 150000 Kč, pokud je na systematizovaném místě zapotřebí minimálně vysokoškolské bakalářské vzdělání,

e) 70000 až 250000 Kč, pokud je na systematizovaném místě zapotřebí minimálně vysokoškolské magisterské vzdělání.⁵⁴

- **Kázeňská odměna**

Znění v zákoně od 1. 7. 2015 zůstalo nezměněné, jen se přestala tato odměna vyplácet měsíčně jako kompenzace za zdanění přídatku na bydlení.

2.2.3 Porovnání ekonomických náležitostí

Před novelizací zákona o vojácích z povolání ke dni 1. 7. 2015 se proplácely měsíčně k platu vojáka další dvě náležitosti. Jednalo se o přídatek na bydlení a kázeňskou odměnu. Novela zákona přinesla změnu těchto položek a místo těchto dvou složek se začal proplácet k platu stabilizační příspěvek a služební příspěvek na bydlení. Do složek platu se nezapočítává tzv. denní dojíždění, protože se jedná o náhradu obdobnou jako při služebních cestách. Měsíční finanční náležitosti tak byly tvořeny již ze čtrnácti a poté devíti složkami (viz *Tab. 13*). Opět se zde nezapočítávají další jednorázové náležitosti a náhrady.

---

⁵² Rozkaz ministra obrany č. 57/2006 Sb., *Peněžní náležitosti vojáků z povolání*, ze dne 4. června 2015, příloha č. 7.

⁵³ Zákon č. 221/1999 Sb., *o vojácích z povolání*, ze dne 14. září 1999 § 77.

⁵⁴ Vyhláška Ministerstva obrany č. 146/2015 Sb., *o stanovení výše náborového příspěvku, výše kvalifikačního příspěvku, výše a postupu při přiznávání cestovních náhrad a náhrad při povolání do služebního poměru a při přeložení poskytovaných vojákům*, ze dne 16. června 2015 § 1.

Složky platu a další měsíční náležitosti platné do 1. 7. 2015	Složky platu a další měsíční náležitosti platné od 1. 7. 2015
1) Tarifní plat 2) Příplatek za vedení 3) Osobní příplatek 4) Zvláštní příplatek 5) Hodnostní příplatek 6) Odměna 7) Příplatek za práci ve ztíženém pracovním prostředí 8) Příplatek za práci v noci 9) Příplatek za práci v sobotu a v neděli 10) Příplatek za práci ve svátek 11) Plat a příplatek za práci přesčas 12) Odměna za pracovní pohotovost 13) Přídavek na bydlení 14) Kázeňská odměna	1) Služební tarif 2) Výkonnostní příplatek 3) Příplatek za službu v zahraničí 4) Zvláštní příplatek 5) Příplatek za zvýšenou odpovědnost 6) Příplatek za služební pohotovost 7) Odměna 8) Stabilizační příspěvek 9) Služební příspěvek na bydlení

Tab. 13 – Složky a další měsíční náležitosti vojáka z povolání, zpracování vlastní

V této části práce jsou porovnány měsíční náležitosti vyplácené současně se služebním platem vojáka z povolání. Právě tyto složky opticky zvyšují plat vojáka, ale přitom se nezapočítávají vojákově do některých náležitostí, jako je např. výsluhový příspěvek, odbytné nebo odchodné.

K porovnání je zvolen vojenský útvar XY a použity jsou pouze náležitosti vyskytující se u jeho příslušníků. V první části tabulky je zachyceno období před novelizací, přídavek na bydlení je zdaněn a je k němu přičtena kompenzace, která se nedaní. Jsou zde uvedeny všechny druhy kompenzace podle výše mzdy vojáka.

V druhé části tabulky je k porovnání stavu náležitostí po novelizaci vložen stabilizační příspěvek a přičten nekrácený služební příspěvek na bydlení od základu až po jeho maximální výši (viz Tab. 14).

Do 1. 7. 2015 v Kč		
Přídavek na bydlení po zdanění	Kázeňská odměna-kompence	Celkem náležitosti
8 585	3 200	11 785
	3 000	11 585
	2 800	11 385
	2 500	11 085
	x	x
Od 1. 7. 2015 v Kč		
Stabilizační příspěvek	Služební příspěvek na bydlení	Celkem náležitosti po zdanění
7 000	3 000	8 500
	3 300	8 755
	3 600	9 010
	3 900	9 265
	4 200	9 520

Tab. 14 – Porovnání ostatních měsíčních náležitostí, zpracování vlastní

Tabulka zobrazuje nejvyšší a nejnižší dosažené ostatní náležitosti u vojáků útvaru XY. Před novelizací měli tito příslušníci čistý příjem těchto složek razantně vyšší. Největší rozdíl u vojáků činil 3285 Kč a nejnižší pak 2265 Kč. Z celkového počtu 382 zkoumaných vojáků zůstalo necelé 2 % vojáků, kterým je ještě služební příspěvek krácen, protože žijí s jiným vojákem v jedné domácnosti. V tabulce není již uveden, ale největší rozdíl pak činil 4560 Kč. Lze tedy s určitostí říci, že vojákům útvaru XY byly po novelizaci tyto porovnávané náležitosti sníženy v průměru o **21,4 %**.

3. Komparace po hodnostních sborech u vojenského útvaru

Tato praktická část je více zaměřena na skutečné platy vojáků, jejich čisté příjmy. Porovnání bude prováděno po jednotlivých hodnostních sborech, tak aby bylo patrné, jak se novelizace zákona 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, platná ode dne 1. 7. 2015, dotkla samotných vojáků a hodnostních sborů. Dojde k porovnání získaných dat z vojenského útvaru XY, tak aby bylo docíleno skutečných a porovnatelných výsledků.

Do čistého příjmu před novelizací dne 1. 7. 2015 jsou započítány veškeré měsíční náležitosti snížené o skutečné odvody a odpočty. Čistý příjem po novelizaci je počítán obdobně, jen zde nejsou zahrnuty tzv. náhrady při přeložení a při povolání do služebního poměru (denní dojíždění).

3.1 Stříbrný hodnostní sbor

Do tohoto sboru jsou zařazeny hodnostní sbory od nejnižší hodnosti vojína až po štábního praporčíka. Tento sbor tvoří páteř armády, jedná se o všechny nižší výkonné prvky této organizace s nižšími velitelskými funkcemi. Co do počtu v celkovém objemu vojáků armády ČR se jedná o nejpočetnější skupinu vojáků. V podmínkách útvaru XY jsou v tomto sboru obsaženy pouze hodnosti od svobodníka po praporčíka, jelikož nejnižší ani vyšší hodnosti tohoto sboru na klasickém útvaru neslouží.

3.1.1 Mužstvo a poddůstojníci

Tato skupina vojáků z povolání u útvaru XY v sobě obsahuje hodnosti od svobodníka po rotného. V této komparaci je počítán průměrný čistý příjem před novelizací a po jejím provedení v hodnostních sborech tohoto útvaru (viz Tab. 15).

Hodnostní sbor	Do 1. 7. 2015 v Kč	Od 1. 7. 2015 v Kč	Rozdíl v Kč	navýšení / snížení v %
	Průměrný měsíční čistý příjem	Průměrný měsíční čistý příjem		
svob.	22 326	22 577	251	1,12
des.	23 772	23 606	-166	-0,70
čet.	24 716	24 522	-194	-0,78
rtn.	26 877	27 083	206	0,77
Celkem	24 237	24 146	-91	-0,38

Tab. 15 – Porovnání mužstva a poddůstojníků, zpracování vlastní

Z tabulky je patrné, že v tomto hodnostním sboru došlo v průměru ke snížení čistého měsíčního příjmu o **0,38 %**. Nejvíce se tato novela dotkla četařů a nejlépe na tom byly nejnižší hodnosti útvaru XY.

Pro upřesnění použitých dat k výpočtu v tabulce, v hodnostním sboru:

- svobodníků počítáno s 22 vojáky a následně vytvořen průměr, z toho u 7 došlo ke snížení a u 15 ke zvýšení příjmu. Největší rozdíl v tomto sboru bylo snížení o 1819 Kč a zvýšení o 1629 Kč;
- desátníků počítáno se 134 vojáky a následně vytvořen průměr, z toho u 83 došlo ke snížení a u 51 ke zvýšení příjmu. Největší rozdíl v tomto sboru bylo snížení o 2739 Kč a zvýšení o 2963 Kč;

c) četařů počítáno s 58 vojáky a následně vytvořen průměr, z toho u 30 došlo ke snížení a u 28 ke zvýšení příjmu. Největší rozdíl v tomto sboru bylo snížení o 3040 Kč a zvýšení o 1546 Kč;

d) rotných počítáno s 29 vojáky a následně vytvořen průměr, z toho u 10 došlo ke snížení a u 19 ke zvýšení příjmu. Největší rozdíl v tomto sboru bylo snížení o 1308 Kč a zvýšení o 1478 Kč.

3.1.2 Praporčický sbor

Tato skupina vojáků z povolání u útvaru XY v sobě obsahuje hodnosti od rotmistra po praporčíka. V této komparaci je počítán průměrný čistý příjem před novelizací a po jejím provedení v hodnostních sborech tohoto útvaru (viz *Tab. 16*).

Hodnostní sbor	Do 1. 7. 2015 v Kč	Od 1. 7. 2015 v Kč	Rozdíl v Kč	navýšení / snížení v %
	Průměrný měsíční čistý příjem	Průměrný měsíční čistý příjem		
rtm.	27 699	28 286	587	2,12
nrtm.	29 571	29 509	-62	-0,21
prap.	30 684	31 215	531	1,73
Celkem	28 002	28 494	492	1,76

Tab. 16 – Porovnání praporčického sboru, zpracování vlastní

Z výše uvedené tabulky je patrné, že v tomto hodnostním sboru došlo v průměru ke zvýšení čistého měsíčního příjmu o **1,76 %**. Nejvíce se tato novela dotkla nadrotmistrů a nejlépe na tom byly hodnosti rotmistrů útvaru XY.

Pro upřesnění použitých dat k výpočtu v tabulce, v hodnostním sboru:

a) rotmistrů počítáno se 71 vojáky a následně vytvořen průměr, z toho u 23 došlo ke snížení a u 48 ke zvýšení příjmu. Největší rozdíl v tomto sboru bylo snížení o 1729 Kč a zvýšení o 3072 Kč;

b) nadrotmistrů počítáno s 12 vojáky a následně vytvořen průměr, z toho u 7 došlo ke snížení a u 5 ke zvýšení příjmu. Největší rozdíl v tomto sboru bylo snížení o 1112 Kč a zvýšení o 1431 Kč;

c) praporčíků počítáno s 1 vojákem a následně vytvořen průměr, u tohoto vojáka došlo ke zvýšení příjmu o 531 Kč;

3.2 Zlatý hodnostní sbor

Do tohoto sboru jsou zařazeny hodnostní sbory od poručíka až po armádního generála. Tento sbor je tvořen velitelskými a manažerskými funkcemi, od nižších velitelů až po top management armády. Vojáci zařazení do tohoto sboru musejí splňovat větší požadavky než ve stříbrném sboru a to minimálně v dosaženém vzdělání, na jejich hodnosti je požadováno vysokoškolské vzdělání. V podmínkách útvaru XY jsou v tomto sboru obsaženy pouze hodnosti od poručíka po podplukovníka, ale hodnost podplukovníka nebude v této komparaci brána v potaz.

3.2.1 Nižší důstojníci

Tato skupina vojáků z povolání u útvaru XY v sobě obsahuje hodnosti od poručíka po kapitána. V této komparaci je počítán průměrný čistý příjem před novelizací a po jejím provedení v hodnostních sborech tohoto útvaru (viz Tab. 17).

Hodnostní sbor	Do 1. 7. 2015 v Kč	Od 1. 7. 2015 v Kč	Rozdíl v Kč	navýšení / snížení v %
	Průměrný měsíční čistý příjem	Průměrný měsíční čistý příjem		
por.	28 985	29 685	700	2,42
npor.	31 435	32 709	1 274	4,05
kpt.	33 411	35 838	2 427	7,26
Celkem	30 326	31 446	1 120	3,69

Tab. 17 – Porovnání sboru nižších důstojníků, zpracování vlastní

Z výše uvedené tabulky je patrné, že v tomto hodnostním sboru došlo v průměru ke zvýšení čistého měsíčního příjmu o **3,69 %**. U všech těchto hodnostních sborů došlo v průměru ke zvýšení a nejvíce u sboru kapitánů útvaru XY.

Pro upřesnění použitých dat k výpočtu v tabulce, v hodnostním sboru:

- poručíků počítáno s 30 vojáky a následně vytvořen průměr, z toho u 10 došlo ke snížení a u 20 ke zvýšení příjmu. Největší rozdíl v tomto sboru bylo snížení o 1474 Kč a zvýšení o 3758 Kč;
- nadporučíků počítáno s 14 vojáky a následně vytvořen průměr, z toho u 1 došlo ke snížení a u 13 ke zvýšení příjmu. Největší rozdíl v tomto sboru bylo snížení o 1181 Kč a zvýšení o 3177 Kč;

c) kapitánů počítáno s 8 vojáky a následně vytvořen průměr, u těchto vojáků došlo pouze ke zvýšení příjmů, největší zvýšení bylo o 3300 Kč.

3.2.2 Vyšší důstojníci

Tato poslední hodnocená skupina vojáků z povolání u útvaru XY v sobě obsahuje pouze hodnost majora. V této komparaci je počítán jejich průměrný čistý příjem před novelizací a po jejím provedení v jedné hodnosti tohoto útvaru (viz *Tab. 18*).

Hodnostní sbor	Do 1. 7. 2015 v Kč	Od 1. 7. 2015 v Kč	Rozdíl v Kč	navýšení / snížení v %
	Průměrný měsíční čistý příjem	Průměrný měsíční čistý příjem		
mjr.	35 783	39 520	3 737	10,44

Tab. 18 – Porovnání sboru vyšších důstojníků, zpracování vlastní

Z výše uvedené tabulky je patrné, že v tomto hodnostním sboru došlo v průměru ke zvýšení čistého měsíčního příjmu o **10,44 %**.

Pro upřesnění použitých dat k výpočtu v tabulce, v hodnostním sboru majorů počítáno s 3 vojáky a následně vytvořen průměr, u těchto vojáků došlo pouze ke zvýšení příjmů, největší zvýšení pak bylo o 5163 Kč.

3.3 Analýza výsledků

Komparace po hodnostních sborech vojenského útvaru XY ukázala skutečné důsledky novelizace zákona o vojácích z povolání. Pro další analýzu výsledků je vytvořeno srovnání celého útvaru XY, je zde znovu počítán průměrný čistý příjem před novelizací a po jejím provedení všech vojáků předchozí komparace (viz *Tab. 19*).

Hodnostní sbor	Do 1. 7. 2015 v Kč	Od 1. 7. 2015 v Kč	Rozdíl v Kč	navýšení / snížení v %
	Průměrný měsíční čistý příjem	Průměrný měsíční čistý příjem		
vojenský útvar XY	25 984	26 217	233	0,90

Tab. 19 – Porovnání průměrného příjmu útvaru XY, zpracování vlastní

Porovnání průměrného příjmu vojáků útvaru XY znamená, že po novelizaci zákona dne 1. 7. 2015 nedošlo v celkovém měřítku k razantní změně, průměrný příjem těchto příslušníků

vzrostl o **0,9 %**. Ovšem pokud se porovnává příjem po hodnostních sborech, došlo k výrazným změnám. Všeobecněji na tom byli ve vzájemném porovnání huře nižší hodnosti (viz Tab. 20).

Hodnostní sbor	Do 1. 7. 2015 v Kč	Od 1. 7. 2015 v Kč	Rozdíl v Kč	navýšení / snížení v %
	Průměrný měsíční čistý příjem	Průměrný měsíční čistý příjem		
svob.	22 326	22 577	251	1,12
des.	23 772	23 606	-166	-0,70
čet.	24 716	24 522	-194	-0,78
rtn.	26 877	27 083	206	0,77
rtm.	27 699	28 286	587	2,12
nrtm.	29 571	29 509	-62	-0,21
prap.	30 684	31 215	531	1,73
por.	28 985	29 685	700	2,42
npor.	31 435	32 709	1 274	4,05
kpt.	33 411	35 838	2 427	7,26
mjr.	35 783	39 520	3 737	10,44

Tab. 20 – Celkové porovnání po hodnostních sborech, zpracování vlastní

Snížení příjmů pocítily nejvíce hodnostní sbory četařů a desátníků, přitom voják s nejnižším snížením o 3040 Kč byl v hodnosti četaře. Na druhou stranu tato novelizace přinesla více finančních prostředků pro nejvyšší hodnosti komparace, voják s nejvyšším zvýšením o 5163 Kč byl v hodnosti majora.

Uvedené komparace v sobě nezohledňují jeden důležitý aspekt, aspoň u některých hodnostních sborů. Novelizace zákona č.221/1999 Sb., o vojácích z povolání, nerozlišila ke dni 1. 7. 2015 aspekt odsloužených let u AČR. Z celkového počtu 382 vojáků z povolání pocítily snížení svého příjmu nejvíce déle sloužící nižší hodnosti desátníků, četařů a rotných. Tvoří tak **72 %** z celkového počtu snížení. U svobodníků k tomuto jevu došlo jen ve **4 %**, protože v této hodnosti je nízký počet déle sloužících. K hodnostem nadporučíka, kapitána a majora se novelizace naopak zachovala velice vstřícně, z déle sloužících bylo zaznamenáno snížení pouze v jednom případě (jeden nadporučík) a tvoří tak **0,6 %** z celkového počtu snížení. Za déle sloužící jsou pro tuto analýzu považováni vojáci ve služebním poměru delším než 4 roky.

4. Komparace voják z povolání a civil

Jedná se o poslední porovnání praktické části této práce. Je zaměřena obecněji, obsahem je vytvoření pohledu na příjmy vojáků s obdobnými profesemi v civilní sféře. V komparaci jsou vzájemně srovnávány některé z vybraných vojenských profesí s podnikatelskou sférou (viz *Tab. 21*). U vojáků je použit průměr hrubého příjmu zaměstnanců v dané profesi po novelizaci zákona v roce 2015. Hrubým příjmem se rozumí služební plat, stabilizační příspěvek a služební příspěvek na bydlení. Dále je použit průměrný měsíční hrubý příjem v podnikatelské sféře z informačního systému o průměrném výdělků za rok 2015.⁵⁵

Profese	Vojenský útvar XY	Podnikatelská sféra	Rozdíl v Kč (útvár +/-)	Rozdíl v % (útvár +/-)
	Průměrný měsíční hrubý příjem	Průměrný měsíční hrubý příjem		
řidič nákl. vozidla	32 246	21 009	11 237	53,49
kuchař	31 110	15 145	15 965	105,41
mechanik vozidel	31 335	21 752	9 583	44,06
elektromechanik	31 210	27 060	4 150	15,34
revizní technik	37 840	34 066	3 774	11,08
skladník	32 700	21 904	10 796	49,29
právník	44 260	60 565	-16 305	-26,92
zdravotní sestra	39 830	21 834	17 996	82,42
lékař specialista	53 826	47 528	6 298	13,25

Tab. 21 – Porovnání vybraných profesí, zpracování vlastní

Ve většině případů komparace je vojenská profese lépe finančně hodnocena. U profesi kuchaře je hrubý příjem více než dvojnásobný. Porovnání musí být bráno jen jako informativní, protože název vojenské profese neznamená, že voják vykonává pouze službu v rámci jejího druhu. Ve většině případů plní i jiné povinnosti než jen svoji odbornost, např. kuchař jen nevaří, musí ovládat přidělené zbraně a zvládat další vojenské dovednosti.

⁵⁵ ISPV.cz. *Mzdová sféra ČR - rok 2015*. [online].

Závěr

Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo analyzovat přínos novely zákona č.221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ze dne 1. 7. 2015 ke zlepšení ekonomického zabezpečení vojáků z povolání. Pro tuto bakalářskou práci byly použity základní metody sběru dat, deskripce, analýzy a pro srovnání byla použita metoda komparace. Pro pochopení této problematiky byly popsány v teoretické části nejdůležitější použité pojmy. Následně byly zmíněny historické milníky naší armády od konce 2. světové války po současnost, neboť právě ty utvářely dnešní systém a lidské i ekonomické zdroje armády.

Obsahem praktické části bylo porovnat a vyhodnotit jednotlivé dílčí náležitosti. V každé části bylo dosaženo dílčích výsledků. Z celkového shrnutí těchto výsledků vyplývá, že novela měla vliv jak na jednotlivé složky platu, tak na ostatní náležitosti. Poukázala na nesouměrné ovlivnění ekonomického zabezpečení jednotlivých vojáků vojenského útvaru XY. Ve velké míře došlo ke snížení příjmů nižších hodnotí oproti výraznému zvýšení u hodnotí nejvyšších. Ovšem v celkovém pohledu byla tato novelizace přínosem na jejich ekonomické náležitosti. Největší přínos měla a bude mít ve výsluhových náležitostech, protože došlo k průměrnému navýšení hrubé mzdy o 22 %.

Na základě provedených analýz novely zákona č.221/1999 Sb., o vojácích z povolání, a následných dílčích komparací, lze zkonstatovat, že stanovený cíl této práce byl splněn. V celkovém zhodnocení je znatelný přínos novely na ekonomické zabezpečení vojáků z povolání. Téma mé bakalářské práce nebylo co do náročnosti sestavení nejllehčí, provázelo jej vytvoření mnoha pomocných výpočtů a tabulek, aby je bylo možno vzájemně porovnat v jedné komparaci. Po dosažení výsledků mohu zkonstatovat, že jeho náročnost byla přímo úměrná úsilí a rozsahu času, který jsem této práci věnoval, a vedla k hlubšímu pochopení dané problematiky z mé strany. Realizované analýzy a jednotlivé komparace jsou pro mne velice přínosné a užitečné, jelikož je v budoucnu mohu využít v praxi.

SEZNAM LITERATURY A POUŽITÝCH ZDROJŮ

- 1) Armáda České republiky. Hodnosti, znaky a označení. *Hodnosti* [online]. Aktualizováno 2018 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/vystroj/hodnosti-43037/>
- 2) Armáda České republiky. Zpravodajství. *Vývoj počtů vojáků v armádě od konce druhé světové války* [online]. Aktualizováno 10. listopadu 2004 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?id=3894>
- 3) BALABÁN, Miloš, PERNICA, Bohuslav a kolektiv. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2015. 312 s. ISBN 978-80-246-3150-9.
- 4) CITÁTY.NET. Citáty. *Citáty slavných osobností – Armáda* [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://citaty.net/autori/chammurapi/>
- 5) HAVLÍN, Miloslav. Nové vojenské hodnosti a nové hodnostní sbory. *Vojenské rozhledy*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky. ISSN 1210-3292. 2010, roč. 19, č. 4.
- 6) Informační centrum vlády. Ptejte se. *Mandatorní výdaje* [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://icv.vlada.cz/scripts/modules/advice/detail.php?id=647>
- 7) Informační systém o průměrném výdělků - ISPV.cz. Mzdová sféra ČR - rok 2015. *Mzdová sféra ČR* [online]. 22. března 2017 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.ispv.cz/cz/Vysledky-setreni/Archiv/2015.aspx>
- 8) MIČÁNEK, František. Úvahy nad kariérním řádem. *Vojenské rozhledy*. [online]. 2014, roč. 23, č. 2 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie/uvahy-nad-kariernim-radem>
- 9) Ministerstvo obrany České republiky. *Bílá kniha o obraně České republiky 1995*. 1. vyd. Praha: Impuls, 1995. 59 s.
- 10) Ministerstvo obrany České republiky. Dokumenty a legislativa. *Vývoj skutečných počtů osob v resortu MO ČR v letech 1992 - 2017* [online]. Aktualizováno 19. ledna 2018 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/dokumenty-a-legislativa/cisla/vyvoj-skutecnych-poctu-osob-v-resortu-mo-cr-v-letech-1992---2016-129653/>
- 11) Ministerstvo obrany České republiky. Základní ukazatele státního rozpočtu v kapitole Ministerstvo obrany ČR v letech 1993 - 2017. *Rezortní rozpočet* [online]. Aktualizováno 29. prosince 2017 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/finance-a-zakazky/resortni-rozpocet/resortni-rozpocet-5146/>

12) Ministerstvo obrany České republiky. Závěrečné účty státního rozpočtu ČR kapitola 307 - Ministerstvo obrany ČR. *Závěrečný účet státního rozpočtu za rok 2016* [online]. Aktualizováno 30. dubna 2017 [cit. 2018-03-20].

Dostupné z: http://www.mocr.army.cz/images/id_5001_6000/5146/SZU_2016_FINAL.pdf

13) Ministerstvo obrany České republiky. Zpravodajství. *Novela zákona o vojácích z povolání přináší pro všechny stejná pravidla* [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/novela-zakona-o-vojacich-z-povolani-prinasi-pro-vsechny-stejna-pravidla--112436/>

14) Nařízení vlády č. 59/2015 Sb., *o služebních tarifech a o zvláštním příplatku pro vojáky z povolání*, ze dne 9. března 2015.

15) Nařízení vlády č. 292/2014 Sb., *o stanovení kategorií obcí výkonu služby vojáků z povolání a koeficientů pro výpočet přídatku na bydlení*, ze dne 24. listopadu 2014.

16) Nařízení vlády č. 565/2006 Sb., *o platových poměrech vojáků z povolání*, ze dne 6. prosince 2006.

17) PROCHÁZKA, Josef. Koncepční přeměny v armádě po roce 1989. *Vojenské rozhledy*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky. ISSN 1210-3292. 2009, roč. 18, č. 4.

18) Rozkaz ministra obrany č. 57/2006 Sb., *Peněžní náležitosti vojáků z povolání*, ze dne 4. června 2015, příloha č. 7.

19) ŠTANCL, Luboš. Aktuální problémy teorie ekonomiky obrany státu na počátku 21. století. *Vojenské rozhledy*. Aktualizováno 12. července 2011 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.vojenskerozhledy.cz/en/component/finder/search?q=Aktu%C3%A1ln%C3%AD+pro-l%C3%A9my+teorie+ekonomiky+obransy+st%C3%A1tu+na+po%C4%8D%C3%A1tku+21.stolet%C3%AD&Itemid=457>

20) Úřad vlády České republiky. Legislativní helpdesk o/dok. *Novela zákona* [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://help.odok.cz/vykladovy-slovník/-/wiki/V%C3%BDkladov%C3%BD%20slovn%C3%ADk/Novela+z%C3%A1kona>

21) Velitelství výcviku - Vojenská akademie. Brožura profesionálního vojáka. *Profesionální voják*, [online]. 2015 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.vavyskov.cz/content/nove-propagacni-materialy>

22) Vyhláška Ministerstva obrany č. 146/2015 Sb., *o stanovení výše náborového příspěvku, výše kvalifikačního příspěvku, výše a postupu při přiznávání cestovních náhrad a náhrad při povolání do služebního poměru a při přeložení poskytovaných vojákům*, ze dne 16. června 2015.

23) Vyhláška Ministerstva obrany č. 263/1999 Sb., *kteřou se stanoví důvody pro poskytování služebního volna vojákům z povolání pro překážky ve službě a rozsah služebního volna* Ministerstvo obrany stanoví podle § 39 odst. 5 zákona č. 221/1999 Sb., *o vojácích z povolání*, ze dne 5. listopadu 1999.

24) Zákon č. 143/1992 Sb., *o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech*, ze dne 13. března 1992.

25) Zákon č. 221/1999 Sb., *o vojácích z povolání*, ve znění pozdějších předpisů, ze dne 14. září 1999.

SEZNAM ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky
NATO	Severoatlantická aliance
HDP	hrubý domácí produkt
MO	Ministerstvo obrany
VOLAREZA	Vojenská lázeňská a rekreační zařízení
FKSP	fond kulturních a sociálních potřeb
PRCH	prevence rizikového chování
MHD	městská hromadná doprava
svob.	svobodník
des.	desátník
čet.	četař
rtn.	rotný
rtm.	rotmistr
nrtm.	nadrotmistr
prap.	praporčík
por.	poručík
npor.	nadporučík
kpt.	kapitán
mjr.	major

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 – Vojenské hodnosti na stejnokrojích Armády České republiky.....	8
---	---

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 – Přehled skutečných počtů vojáků od roku 1992.....	15
Tab. 2 – Přehled podílu výdajů MO na HDP od roku 1993.....	16
Tab. 3 – Přehled platových tříd a stupňů platných do 1. 7. 2015.....	18
Tab. 4 – Přehled hodnotních příplatků do 1. 7. 2015.....	19
Tab. 5 – Přehled služební tarify čekatelé od 1. 7. 2015.....	21
Tab. 6 – Přehled služební tarify vojáci od 1. 7. 2015.....	22
Tab. 7 – Vývoj služebních tarifů vojáků do 31. 12. 2017.....	23
Tab. 8 – Složky platu vojáka z povolání.....	26
Tab. 9 – Porovnání hrubé mzdy vybraných vojáků.....	27
Tab. 10 – Porovnání hrubé mzdy vybraných vojáků.....	28
Tab. 11 – Procentuální výše výsluhového příspěvku.....	31
Tab. 12 – Nabízené zařízení Volarezy.....	34
Tab. 13 – Složky a další měsíční náležitosti vojáka z povolání.....	38
Tab. 14 – Porovnání ostatních měsíčních náležitostí.....	39
Tab. 15 – Porovnání mužstva a poddůstojníků.....	40
Tab. 16 – Porovnání praporčického sboru.....	41
Tab. 17 – Porovnání sboru nižších důstojníků.....	42
Tab. 18 – Porovnání sboru vyšších důstojníků.....	43
Tab. 19 – Porovnání průměrného příjmu útvaru XY.....	43
Tab. 20 – Celkové porovnání po hodnotních sborech.....	44
Tab. 21 – Porovnání vybraných profesí.....	45

ANOTACE

Bibliografický údaj: Mader, Klement. *Vliv novely zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, na ekonomické zabezpečení vojáků*. Olomouc 2018. Bakalářská práce. Moravská vysoká škola Olomouc. Vedoucí práce: Ing. Eva Jílková, Ph.D.

Název práce: Vliv novely zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, na ekonomické zabezpečení vojáků

Autor: Klement Mader

Ústav: Ústav ekonomie

Vedoucí práce: Ing. Eva Jílková, Ph.D.

Abstrakt: Obsahem bakalářské práce je popis ekonomického zabezpečení vojáků z povolání, dále pak popis vlivu novely zákona č.221/1999 Sb., o vojácích z povolání, na toto zabezpečení a komparace jednotlivých náležitostí. Práce je složena ze dvou hlavních částí, na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část se zabývá popisem důležitých pojmů a novodobými koncepčními přeměnami armády. Obsahuje vymezení třech důležitých pojmů jako je novela zákona, ekonomické zabezpečení vojáků a kdo je to voják z povolání. V teoretické části jsou provedeny analýzy a komparace ekonomických náležitostí vojáků z povolání na modelovém vojenském útvaru XY. Je zde popsána struktura platu vojáků před novelizací a po jejím zavedení. Jsou zde uvedeny platové složky jako tarif, příplatek a odměna. Po vysvětlení všech náležitostí jsou získané informace vzájemně porovnány. V této části jsou k sobě přirovnány služební platy a ostatní ekonomické náležitosti a benefity v teoretické rovině. Další kapitoly obsahují jednotlivé komparace po hodnostních sborech vojáků nebo celkové průměry u vojenského útvaru XY. V každé této kapitole je provedeno porovnání dat zaznamenaných v tabulkách, potom následuje upřesnění použitých dat k výpočtu. Na závěr z každé komparace ekonomických náležitostí vojáků je provedena analýza získaných výsledků. Poslední část praktické části je zaměřena na srovnání hrubých příjmů vybraných vojenských profesí s civilní podnikatelskou sférou. V závěru celé práce je provedeno shrnutí celého tématu bakalářské práce a vyhodnocení jejího cíle.

Klíčová slova: voják z povolání, ekonomické zabezpečení, novela zákona, platové složky, hodnostní sbor, ekonomické náležitosti.

Title: Effect of Amendment to the Act No. 221/1999 Coll., about Professional Soldiers, on Economic Security

Author: Klement Mader

Department: Department of economic

Supervisor: Ing. Eva Jílková, Ph.D.

Abstract: The content of the bachelor thesis is the description of the economic security of the professional soldiers, as well as the description of the impact of the amendment to the Act No. 221/1999 Coll., about professional soldiers, on this security and the comparison of individual requirements. The thesis consists of two main parts, a theoretical part and a practical part. The theoretical part deals with the description of important concepts and modern conceptual transformations of the army. It contains the definition of three important concepts, such as an amendment to the law, the economic security of soldiers, and who is a professional soldier. In the theoretical part, analysis and comparisons of economic requirements of professional soldiers are carried out on a model military unit XY. It describes the structure of soldiers' salary before and after the introduction. Payroll components are listed as a tariff, surcharge, and reward. After explaining all the details, the information obtained is compared to each other. In this section, the salary and other economic requirements and benefits are compared to each other in a theoretical level. The next chapters contain individual comparisons among soldiers' rankings or total averages at the military unit XY. In each chapter there is a data comparison recorded in the tables, followed by data refinement used for the calculation. At the end of each comparison of soldiers' economic details, an analysis of the obtained results is made. The last part of the practical part is focused on the gross income comparison among selected military professions with the civil business sphere. In the conclusion of the whole work, there is a summary of the whole topic of the bachelor thesis and an evaluation of its aim.

Keywords: Professional soldier, economic security, amendment to the Act, salary components, military rank, economic elements